

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Příloha č. 2.

Průběžné evaluační zprávy programu OMEGA

VÝSLEDKY SKUPINOVÝCH DISKUSÍ

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

OBSAH

2.1	SKLADBA RESPONDENTŮ	3
2.2	VÝSTUPY K RELEVANCII PROGRAMU	6
2.2.1	DÍLČÍ OTÁZKA 1: JE TEMATICKÉ NASTAVENÍ PROGRAMU STÁLE AKTÁLNÍ?	6
2.2.2	DÍLČÍ OTÁZKA 2: MŮŽE PROGRAM OMEGA LÉPE AKTIVOVAT INOVAČNÍ POTENCIÁL SPOLEČENSKÝCH A HUMANITNÍCH VĚD?	30
2.3	VÝSTUPY K EFEKTIVITĚ PROGRAMU	31
2.3.1	DÍLČÍ OTÁZKA 6: JE METODA VÝBĚRU PROJEKTŮ EFEKTIVNÍ?	31
2.3.2	DÍLČÍ OTÁZKA 8: JSOU MNOŽSTVÍ A TYPY UZNÁVANÝCH VÝSLEDKŮ VYHOVUJÍCÍ?	32
2.3.3	DÍLČÍ OTÁZKA 9: PŘÍSPÍVÁ PROGRAM OMEGA K PROPOJOVÁNÍ VÝZKUMNÝCH ORGANIZACÍ S UŽIVATELI VÝSTUPŮ?	40
2.3.4	DÍLČÍ OTÁZKA 10: JE MOŽNÉ ZVÝŠIT APLIKOVATELNOST VÝSTUPŮ A MAXIMALIZACI DOPADŮ?	42
2.4	SHRNUTÍ KAPITOLY	45

evropský
sociální
fond v ČR

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

2.1 Skladba respondentů

Skupinových diskusí se ve formě kulatých stolů účastnili zástupkyně a zástupci společenských a humanitních věd, aplikační sféry společenských a humanitních věd, Registru uměleckých výkonů (RUV) a resortů, a to v následujícím složení:

1. Kulatý stůl: KREATIVNÍ EKONOMIKA
2. Kulatý stůl: SPOLEČENSKÉ VĚDY
3. Kulatý stůl: HUMANITNÍ VĚDY
4. Kulatý stůl: SYNTÉZA VÝSTUPŮ 1. ČÁST
5. Kulatý stůl: SYNTÉZA VÝSTUPŮ 2. ČÁST
6. Kulatý stůl: AMU – REGISTR UMĚLECKÝCH VÝKONŮ
7. Kulatý stůl: PRIORITY RESORTNÍCH POLITIK

Účastnice a účastníci skupinových diskusí

1. Kulatý stůl – Kreativní ekonomika	
17. 1. 2014 od 13 hod.	
JMÉNO	ORGANIZACE
PhDr. ŽÁKOVÁ Eva	Institut umění – Divadelní ústav
RUDOLSKÝ Zdeněk	The Hub
Mgr. KUBAŠ Mario, Ph.D.	VŠE
Mgr. SLACH Ondřej, Ph.D.	Ostravská univerzita
Mgr. et Mgr. KOPTOVÁ Markéta, Ph.D.	Ostravská univerzita
MgA. MIXOVÁ Michaela	Plzeň 2015, o.p.s.
doc. Mgr. KOLEČEK Michal, Ph.D.	UJEP
doc. RNDr. OLIVA Karel, Dr.	AV ČR
RNDr. MATERNA Jiří	Seznam.cz
Mgr. MARKS Arnošt, Ph.D.	Zakladatel Institutu digitální ekonomiky
Mgr. ADAMCOVÁ Jana	Institut digitální ekonomiky
2. Kulatý stůl – Společenské vědy	
31. 1. 2014 od 13 hod.	
JMÉNO	ORGANIZACE
PhDr. VINOPAL Jiří, Ph.D.	Sociologický ústav AV ČR
PhDr. SMOLÍK Filip, Ph.D.	Psychologický ústav AV ČR
Mgr. ŠLERKA Josef	Filozofická fakulta UK
PhDr. MACHLEIDT Petr, Ph.D.	Filozofický ústav AV ČR
Ing. SRHOLEC Martin, Ph.D.	CERGE

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

doc. Ing. MÜNICH Daniel, Ph.D.	CERGE
Mgr. HÁJEK Martin, Ph.D.	FSK UK
doc. Ing. PRŮŠA Ladislav, CSc.	VÚPSV
Mgr. KREJČÍ Jindřich, Ph.D.	SOÚ AV ČR
doc. PhDr. ZEMÁNEK Petr, CSc.	ÚSJ FF UK
Mgr. et. Mgr. PROKOP Daniel	MEDIAN, s.r.o.
RNDr. ČECH Přemysl	MEDIAN, s.r.o.
Mgr. STANĚK Miloš	MEDIAN, s.r.o.
doc. RNDr. OLIVA Karel, Dr.	ÚJČ AV ČR
3. Kulatý stůl – Humanitní vědy	
14. 2. 2014 od 13 hod.	
JMÉNO	ORGANIZACE
ČERVENÝ Karel MSc., MBA	Talent – innovation
Mgr. ČINÁTL Kamil, Ph.D.	Ústav pro studium totalitních režimů
doc. Ing. HRUŠKA Lubor, Ph.D.	PROCES
M.A. KLODA Martin	Archwerk
doc. Mgr. KREJČÍ Jaromír, Ph.D.	ČESÚ FF UK
Ing. KVÁČA Vladimír, Ph.D.	MMR
Mgr. NÁVRAT Petr MSc.	Teologická fakulta JČU
doc. Mgr. SKARNITZL Radek, Ph.D.	ONplan
prof. PhDr. VOREL Petr, CSc.	FF UPardubice
4. Kulatý stůl – Syntéza prvních výstupů I.	
21.3.2014 od 13 hod.	
JMÉNO	ORGANIZACE
Ing. FEIX Michal, MBA	Seznam.cz
Mgr. ADAMCOVÁ Jana	IDE– digitální ekonomika
Mgr. ČINÁTL Kamil, Ph.D.	ÚSTR ČR
Mgr. et Mgr. KOPTOVÁ Markéta	Ostravská univerzita
MgA. MIXOVÁ Michaela	Plzeň 2015, o.p.s.
doc. PhDr. ZEMÁNEK Petr, CSc.	ÚSJ FF UK
doc. RNDr. OLIVA Karel, Dr.	AV ČR
Mgr. KROUPA Aleš	VÚPSV
Mgr. DOUŠA Pavel, Ph.D.	Národní muzeum
Ing. PŘÍHODOVÁ Marcela	MPO

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

5. Kulatý stůl – Syntéza prvních výstupů II.

11. 4. 2014 od 14 hod.

JMÉNO	ORGANIZACE
Mgr. HÁJEK Martin, Ph.D.	FSV UK
Mgr. et Mgr. KOPTOVÁ Markéta	Ostravská univerzita
PhDr. ŽÁKOVÁ Eva	Institut umění – Divadelní ústav
Ing. KVÁČA Vladimír, Ph.D.	MMR
RNDr. ČECH Přemysl	MEDIAN, s.r.o.
Mgr. HAVRDA Marek, MA, MPA, Ph.D.	TA ČR
HAUSENBLAS Martin, MBA	ADLER Czech
doc. Mgr. KREJČÍ Jaromír, Ph.D.	ČESÚ FF UK
Ing. KOJECKÝ Martin	MEDIAN, s.r.o.

6. Kulatý stůl – AMU – Registr uměleckých výkonů (RUV)

26. 5. 2014 od 15:30 hod.

JMÉNO	ORGANIZACE
prof. Mgr. KLÍMA Miloslav	AMU - RUV
Ing. Zuzana Urbanová	AMU - RUV

7. Kulatý stůl – priority resortních politik

21. 5. 2014 od 14 hod.

JMÉNO	ORGANIZACE
Ing. VLK Josef, CSc.	MMR
Mgr. PUTÍK Daniel	MZV
Mgr. CHLEBIK Marek	SMO ČR
Ing. PICHL Martin	MD
Ing. PÁNKOVÁ Ivana	AK ČR
Mgr. CHALUPOVÁ Zuzana	MPSV
Mgr. KROUPA Aleš	MPSV
Mgr. MATĚJKA Luboš	Czechinvest
prof. PhDr. POTŮČEK Martin, CSc., MSc.	Institut sociologických studií FSV UK
RNDr. KOSTELECKÝ Tomáš, CSc.	Sociologický ústav AV ČR
Ing. JANEČEK Bohumil	Český úřad zeměměřický katastrální
CTIBOR Tomáš, FRICS, CRE	Institut plánování a rozvoje

Registr uměleckých výkonů – RUV

Do rozhovorů nad koncepcí aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje ve společenských a humanitních vědách byli dále přizváni zástupkyně a zástupci segmentů Registru uměleckých výkonů (RUV). Koordinátorem byl prof. Mgr. KLÍMA Miloslav.

JMÉNO	SEGMENT
Ing. arch. Dana Matějovská	Architektura
Mgr. Marta Lamperová	Audiovize
prof. ak. arch. Jiří Pelcl	Design
PhDr. Ingeborg Radok Žádná	Hudba
doc. PhDr. Miroslav Zelinský, CSc.	Literatura
doc. MgA. Blanka Chládková	Scénická umění
doc. Mgr. Michal Koleček, Ph.D.	Výtvarné umění

Pozn.: Jména a organizace účastnic a účastníků skupinových diskusí odpovídají údajům na prezenčních listinách a jsou platná k uvedenému datu.

2.2 Výstupy k Relevanci programu

2.2.1 DÍLČÍ OTÁZKA 1: Je tematické nastavení programu stále aktuální?

→ **Otázka: Jaké přínosy lze očekávat od aplikovaného výzkumu společenských a humanitních věd?**

Klíčová otázka

Jaké přínosy lze očekávat od aplikovaného výzkumu společenských a humanitních věd?

Klíčové sdělení

Ze závěrů skupinových diskusí vyplývá, že v kontextu podpory inovačního potenciálu společenských a humanitních věd resp. uměnovědy není možné dělit výzkum na základní a aplikovaný. Dále je nutné hovořit o tzv. „inovovaných produktech“ namísto „inovovaných výrobcích“ a tuto dikci (překlad) prosadit do českého výzkumného prostoru a legislativy. Dále je nutné brát v úvahu heterogenitu společenských a humanitních věd resp. uměnověd a s tím související rozdílné výzkumné metody a postupy, jako např. research by design (jakákoliv řešení, při kterých je design podstatnou součástí výzkumného procesu), umělecký/ kritický výzkum (sociálně-experimentální výzkum za pomoci umění v jeho živé podobě, umělecko-sociální experiment), analytický výzkum (Výzkum zaměřený na artefakt či tvůrčí metodu nebo koncepci) nebo consumer research, akční výzkum (cyklický výzkum s fázemi akce, vyhodnocení a reflexe s neustálým přizpůsobováním aktuální situaci pro změnu sociální reality)

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

a další výzkumné metody zaměřené na uživatele (komunitní informatika, kontextuální design, participativní design, empatický design, emocionální design a další metody). Společenský a humanitní výzkum se stává stále více interdisciplinárním.

Na základě získaných poznatků a za pomoci účastníků skupinových diskusí byla navržena definice výzkumu společenských a humanitních věd, která zní takto: *„Společenskovědní a humanitní obory jsou místem, na kterém moderní společnost získává sebereflexi a vědecké poznatky o sobě samé. Úkolem společenskovědních a humanitních oborů je poskytovat tyto poznatky v jednotě kultury, tradic a pokroku ve všech vědeckých oblastech. Vytvářením nových analýz, zaváděním nových metod a vyvíjením nových postupů a produktů přispívají společenskovědní a humanitní obory pozitivním změnám sociální reality, kvalitě života a udržitelnému růstu. Toto pojetí aplikovaného společensko-vědního/humanitního výzkumu zahrnuje i posuzování společenských dopadů realizace dosažených výsledků a respektování etických a morálních zásad spjatých s působením aktérů výzkumných a inovačních procesů.“*

Účastníky skupinových diskusí byl zdůrazněn problém s umělým dělením na základní a aplikovaný výzkum v kontextu společenských a humanitních věd. Bylo ale podotčeno, že dle platné legislativy se programy poskytovatele (TA ČR) musejí vztahovat na výzkum „aplikovaný“. V této souvislosti vyvstává další problém, totiž v definici „průmyslového výzkumu“ (industrial research) dle Rámce. Diskutující se shodují, že v rámci této definice je dobré hovořit namísto o „inovovaných výrobcích“ o „inovovaných produktech“, kam lze zařadit např. i služby a další nehmotné inovace. Změna této dikce by umožnila hladší zapojení společenských a humanitních věd do inovačních aktivit.

Závěry kulatých stolů se dále shodují, že česká společnost by měla znát odpovědi na otázku, jaké předpoklady pro uchování a zvyšování kvality života a pro její vyvážený rozvoj musí být vytvořeny v kontextu výzev 21. století. Ať už se jedná o výzvy demografické (dynamika stárnutí populace, sociální/důchodový systém, migrace, porodnost aj.), ekologické (snižování emisí, zachování biodiverzity aj.), ekonomické (predikce ekonomického vývoje, lidský kapitál, konkurenceschopnost aj.) či výzvy v oblasti podpory analytických a prognostických úloh spjatých s reformami všeho druhu (např. důchodová reforma, reforma zdravotnictví, reforma vysokého školství aj.), společenské a humanitní vědy mohou velkou měrou přispět k jejich inovativnímu řešení.

Rovněž definice toho, v jaké společnosti chceme žít a jakou společenskou roli hrají znalosti, identita, talent a kreativita pro řešení společenských konfliktů, komunitní soudržnosti, sociální exkluze nebo sociálních inovací, může být zásadním tématem společenských a humanitních věd. Diskutující upozorňují, že úkolem v řešení nových výzev 21. století je interdisciplinární přístupy a sdílení znalostí a dat. Je proto nutné přivést dohromady např. výzkumné pracovnice a pracovníky z oborů sociologie, psychologie, z oblasti státní správy a sociální politiky, geografie, ekonomie, filozofie, informatiky, pedagogie, politologie, kulturologie, antropologie, umělce nebo a další partnery, kteří by nabízeli řešení v multidisciplinárních výzkumných týmech.

Ze závěrů kulatých stolů lze zjistit upozornění, že věda ve společnosti, resp. inovace a změny s nimi spojené vykazují rychlejší tempo, než je tempo ochoty společnosti tyto změny absorbovat. V tomto kontextu přináší SHV poznatky na jedné straně k respektování etických a morálních zásad spjatých

evropský
sociální
fond v ČR

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

s působením aktérů výzkumných a inovačních procesů (např. oblast biotechnologie), na straně druhé k podpoře využití nových technologických i netechnologických inovací pro rozvoj člověka a společnosti (změny komunikace a chování populace v souvislosti s využíváním nových technologií a ICT, krajinné, urbánní a architektonické inovace, sociální inovace, média aj.), ale i výzkumu pro zkvalitňování veřejných politik a fungování veřejné správy.

To si žádá kontinuální výzkum našich základních společenských hodnot a identity, včetně umění a všech prvků kulturního vyjadřování a reflexe nových technologií a médií v životě člověka a společnosti. Diskutující dokládají, že i umělecké dílo vzniklé na základě umělecké invence může být nositelem inovace (ve smyslu ekonomické aplikovatelnosti). Ať už přímo (čím je dílo invenčnější, tím je o něj větší zájem a má ekonomický potenciál, který může být nevyužitelný vzhledem k charakteru investovaných veřejných statků) nebo formou multiplikací. I živé umění (divadelní, taneční nebo rozhlasové umění) je do značné míry též samo o sobě aplikovaným výzkumem a stává se čím dál tím více interdisciplinárním, neboť umělci jsou stále lépe vybaveni pro utváření a rozšiřování nových znalostí ve svých oborech s dopadem do veřejného života. V redukcujícím pojetí aplikovaného výzkumu v oblasti uměnověd můžeme uvažovat o společenském kontextu scénických umění – divadlo jako společenská interakce, umělecko-sociální experiment, divadlo ve společenské akci.

Diskutující dodávají, že všechny disciplíny společenských a humanitních věd vytvářejí specifická prostředí, která mají v kontextu jejich inovačního potenciálu své vlastní tradice a charakteristiky. Společné jim jsou např. kritéria jako originalita a transparentnost, často ale využívají různých postupů a výzkumných metod, jako např. výzkumné metody zaměřené na uživatele (akční výzkum, komunitní informatika, kontextuální design, participativní design, empatický design, emocionální design a další metody). Ze závěrů kulatých stolů vyplývá, že myšlenka zabývání se i expresivní složkou je významná u výzkumu v oblasti uměnověd.

Jako příklady výzkumných metod typických pro společenské a humanitní vědy byly zmíněny tyto:

- **Research by design**

Research by design jsou jakákoliv řešení, při kterých je design podstatnou součástí výzkumného procesu. Výzkum v oblasti umění a designu lze rozdělit do třech kategorií:

- Výzkum pro umění a design – je nejvíce zaměřen do výzkumné praxe oborů (jako např. design nebo architektura, scénické umění apod.). Představuje výzkum historický, sociální, technický materiálů s širokou škálou výzkumných modelů z nichž přicházejí nová či inovovaná pravidla a postupy.
- Výzkum prostřednictvím umění a designu – je výzkum nebo vývoj pracovních materiálů nebo tzv. action research. Jedná se o praktické pokusy v laboratořích za účelem poznání designového procesu.
- Výzkum v umění a designu - jsou vývojové práce, jejichž konečným produktem je artefakt, ve kterém je ztělesněna sama invenční/vývojová myšlenka, kde se invenční nebo inovační myšlenka přenáší nonverbálně.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

„Výzkum za využití designu“ hraje důležitou úlohu např. v návrhu architektonických řešení a v procesu vytváření cest, jejichž prostřednictvím se aplikují nové poznatky, znalosti, postupy nebo produkty. Research by design bývá hodnocen prostřednictvím vzájemné evaluace panelů odborníků, kteří společně pokrývají rozsah disciplinárních pravomocí, jimiž se výzkumná práce zabývá.

- **Akční výzkum (action research)**

Bylo osvětleno, že se jedná o formu aplikovaného výzkumu v sociálních vědách, který je považován za důležitý prostředek změn v sociální realitě. Jedná se o formu cyklického výzkumu s fázemi akce, vyhodnocení a reflexe s neustálým přizpůsobováním aktuální situaci. Cílem je řešení konkrétního problému a hledání cesty k žádoucí změně v měnící se realitě. Tato forma výzkumu se může uplatnit např. v pedagogice, v řízení organizace nebo ve zdravotnictví. Akční výzkum se může věnovat ověřování potřeb pro využití nových technologií a aplikace takových technologií. Výzkum ověřující potřebu nových dovedností a schopností a návrhy pro zabezpečení lidských zdrojů, nebo může být výzkumem pro změnu strategie komunitních politik včetně oblasti kultury a umění včetně jeho financování (grantové systémy apod.).

- **Umělecký/ kritický výzkum**

Společenské a humanitní obory mohou dle diskutujících přinášet výstupy v podobě uměleckého výzkumu v jeho živé podobě např. společenských nerovností skrze umění (vyloučené skupiny, umělecká činnost romského etnika, využití umění pro ohrožené skupiny mládeže atp.), sociální experimenty, divadlo v sociální akci, projekty Site specific, Performance projekty, Kombinace nových médií apod.

- **Analytický výzkum**

V rámci analytického výzkumu navrhnou účastníci skupinové diskuse např. autorskou reflexi umělecké tvorby (realizací a dopadů), postupu tvůrčích metod, dramaturgických koncepcí. analytický výzkum pro přípravu realizace uměleckého díla.

- **Consumer research**

Na diskusních panelech byl zmíněn další typ výzkumných aktivit typický pro společenské a humanitní vědy se socio-ekonomickým dopadem, totiž tzv. consumers research. Ten je součástí výzkumu trhu, na kterém jsou zkoumány preference, motivace a chování zákazníků na základě metod přímého pozorování, dotazníků, telefonického dotazování, rozhovorů nebo za využití dostupných dat (např. demografická data).

Na základě získaných poznatků a za pomoci účastníků skupinových diskusí byla navržena definice výzkumu společenských a humanitních věd, která zní takto:

„Společenskovední a humanitní obory jsou místem, na kterém moderní společnost získává sebereflexi a vědecké poznatky o sobě samé. Úkolem společenskovedních a humanitních oborů je poskytovat tyto

evropský
sociální
fond v ČR

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

poznatky v jednotě kultury, tradic a pokroku ve všech vědeckých oblastech. Vytvářením nových analýz, zaváděním nových metod a vyvíjením nových postupů a produktů přispívají společenskovední a humanitní obory pozitivním změnám sociální reality, kvalitě života a udržitelnému růstu. Toto pojetí aplikovaného společensko-vědního/humanitního výzkumu zahrnuje i posuzování společenských dopadů realizace dosažených výsledků a respektování etických a morálních zásad spjatých s působením aktérů výzkumných a inovačních procesů.“

→ **Otázka: Je nutné aktualizovat tematické nastavení programu a pokud ano, na co se zaměřit?**

Klíčová otázka

Je nutné aktualizovat tematické nastavení programu a pokud ano, na co se zaměřit?

Klíčové sdělení

Společenské a humanitní vědy mohou přispět řešení dalších výzev stojících před českou společností, než dovoluje současné zaměření programu OMEGA. Ze závěrů skupinových diskusí vyplývá, že – aby program nadále přinášel maximální užitek české společnosti – je potřeba buď vyvinout program zcela nový nebo přijmout komplexní tematické změny stávajícího programu s důrazem na výzvy v kontextu 21. století. Závěry poslední skupinové diskuse se zástupci resortů avizují, že novelizaci programu OMEGA nepodpoří a namísto toho doporučují zpracování koncepce podpory společenskovedního a humanitního výzkumu v působnosti poskytovatele (TA ČR) a vytvoření nového programu. Závěry skupinových diskusí dále vyzývají, aby se evaluační tým dále zabýval zaměřením programu OMEGA na (1) naplňování Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti, (2) fenoménu tzv. sociálních inovací a (3) podporu kreativní ekonomiky, resp. kulturní a kreativní odvětví.¹ Změna by se měla dotknout i důrazu na podporu interdisciplinárních projektů včetně identifikace témat, která by využila konkurenční výhodu ČR. Je vhodné zachovat možnost žadatelům navrhnout vlastní výzkumné téma bez zařazení pod některý z explicitně stanovených dílčích cílů programu formou bottom up. Cíle programu musí zůstat komplementární k programu NAKI, resp. NAKI II. a neměly by naplňovat prioritní oblast 6 z NPOV. Z povahy témat společenských a humanitních věd se očekává, že cíle, které nemohou být měřitelné, musí být věcně vysvětlitelné.

Mezi závěry skupinových diskusí patří doporučení přidat úroveň cílů mezi hlavní cíl programu Omega a specifické cíle, v současnosti je mezi těmito dvěma částmi velký prostor. Cíle by měly být jak měřitelné, tak i neměřitelné, ale věcně vysvětlitelné. Zástupce resortu je toho názoru, že by bylo vhodné zpracovat koncepci aplikovaného společenskovedního a humanitního výzkumu v působnosti poskytovatele (TA ČR) s řešením strategických a koncepčních otázek. Zmíněny byly i cíle VaV definované v NPOV. Diskutující poznamenává, že NPOV byly psány v roce 2012 a nyní se poznání v této oblasti významně posunulo, zejména oblast zahrnující civilizační kompetence. Je proto nutné vhodně zdůvodnit případné rozšíření oblastí podpory výzkumných záměrů v programu, pokud vyjde najevo,

¹ Podrobnější informace o výše zmíněných třech oblastech lze nalézt ve dokumentu Vyhodnocení rešerší

evropský
sociální
fond v ČR

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

že k tomu závěry skupinových diskusí vedou. Je vhodné nadále umožňovat žadatelům navrhovat vlastní výzkumné téma bez zařazení pod některý z explicitně stanovených cílů formou bottom up. V praxi by toto žádosti vypadalo tak, že žadatel buď podřadí své téma pod existující cíl, anebo musí jasně vysvětlit, jak se jeho téma vztahuje k hlavnímu cíli programu.

Závěry poslední skupinové diskuse se zástupci resortů avizují, že novelizaci programu OMEGA nepodpoří. Namísto toho doporučují zabývat se komplexní interim evaluací programu OMEGA a vznikem programu nového, na jehož vývoji hodlají spolupracovat. Zástupce resortu upozorňuje, že program OMEGA – či obdobně zaměřený program – by měl zůstat komplementární k programu NAKI, resp. NAKI II, aby se zamezilo zmatení žadatelů a duplicitnímu financování výzkumných projektů. Ze stejného důvodu zástupce resortu upozornil, že program OMEGA (či program nový) by neměl naplňovat cíle VaVal z NPOV uvedené v prioritní oblasti 6, neboť program zaměřený na naplňování této prioritní oblasti je implementován jiným poskytovatelem podpory.

V rámci zjišťování aktuálnosti řešených témat programu OMEGA účastníci skupinových diskusí doporučují zaměřením na člověka jako na jedince. Dává se ke zvážení při navrhování obsahových cílů programů, zvážit nějaký obecně formulovaný cíl zaměřený na metody rozvoje a diagnostiky rozvoje člověka.

Je potřebné určit roli sociálních inovací pro socio-ekonomický rozvoj ČR a vymezit program OMEGA k ostatním poskytovatelům podpory této oblasti.

Je nutné se zabývat možnostmi implementace Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti a tím, čím její implementaci mohou přispět společenské a humanitní vědy.

Priority programu OMEGA by měly explicitně zahrnovat posuzování společenských dopadů nových technologických i sociálních inovací.

Skupinové diskuse přinesly návrh zabývat se analýzou a využitím konkurenční výhodu ČR.

V příštích letech by se měl výzkum zaměřit např. na fenomén tzv. inovační kultur a jejich dopad na rozvoj společnosti a na sociální inovace a jejich role na cestě ke „znalostní“ společnosti.

Zmíněny byly dále tzv. kulturní hodnoty krajiny - u nás není jasné, co to je a je proto nutná například metodika, jak toto hodnotit, posuzovat, atd. Rizika v území narůstají a data jsou nedostatečná.

V oblasti rozvoje měst, která není uvedena jako samostatná vědní disciplína (na rozdíl od anglosaských zemí) je viděn velký potenciál pro SHV: proces sběru dat, jak je sbírat a shromažďovat (proces a metodika). Uvedl př. chudoby a její prostorovou distribuci ve městě, k čemuž nejsou data a město neví, kde investovat a jak na problém reagovat.

Na diskusních panelech bylo poznamenáno, že v oblasti kreativní ekonomiky se ČR nyní nachází na úrovni základního výzkumu. Neznáme roli a pozici kulturních a kreativních odvětví v rámci národního inovačního systému, případně v RIS strategiích. Na diskusních stolech zaznělo, že kulturní a kreativní průmysly se rozvíjí výrazně rychleji než zbytek ekonomiky, navíc tyto odvětví pohánějí další odvětví, především oblast informačních a komunikačních technologií. Další diskutující poznamenal, že

evropský
sociální
fond v ČR

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

kreativní ekonomika je ta, která se na rozdíl od předchozích ekonomických konceptů odhmotňuje. Dále bylo navrženo, aby bylo předmětem výzkumu vytváření metodik, jak měřit kulturní a kreativní odvětví, jaká je pozice kulturních a kreativních odvětví v národní ekonomice, jakou roli by měly sehrávat a v čem je jejich potenciál. Chybí jejich zasazení v rámci systému - od národní, regionální, popř. městské nebo lokální úrovně. Diskutujícími byla vznesena žádost o definici toho, co je kreativní ekonomika (resp. kulturní a kreativní odvětví) a jak souvisejí tyto koncepty se společenskými a humanitními vědami.

Na skupinových diskusích zazněla v souvislosti s kreativní ekonomikou, resp. kulturními a kreativními odvětvími i jejich kvalitativní dopad na město. V rámci kulturních a kreativních průmyslů chybí data. Mělo by být podporováno mapování, podporovat aktivní lidi, kteří projevují zájem podpořit socio-ekonomický rozvoj obce. V tomto kontextu je významný vznik kreativních inkubátorů a inovačních center, které nabízejí materiální vybavení, vzdělávání a poradenství kreativců v podnikání, umožňují mapování KKO na lokální úrovni, podporují internacionalizaci firem KKO a podporují spolupráci napříč sektory včetně privátního a soukromého.

Jeden účastník skupinové diskuse je toho názoru, že oblasti jako je sociální psychologie, komplexní systémy či behaviorální teorie jsou nedocenené oblasti- poznatky v těchto oblastech jsou, ale nepoužívají se.

Z hlediska potřeby rozvíjet přístup evidence based policy je nutné správně mapovat a zjišťovat a definovat potřeby společnosti. Možným nástrojem by byla aplikace ekonomických přístupů v oblasti capability approach, jejichž autorem je nositel nobelovy ceny Amartya Sen.

Další oblastí je přechod od New Public Management k nové syntéze – aplikace přístupů New Synthesis of Public Administration v české veřejné správě.

Nové technologie mění způsoby nakládání s daty a jejich využívání, významně proměňují řadu procesů v osobním i pracovním životě člověka, přináší otázku ochrany osobních údajů v digitálním prostředí či dávají prostor novým formám osobního vyjádření, podnikání a komunikace mezi jednotlivci a subjekty. Dle našeho názoru by tedy měl výzkum obsáhnout i výše zmíněné oblasti.

Mezi témata aplikovaného výzkumu doporučují skupinové diskuse zařadit problematiku otevřených dat a jejich potenciálu pro poskytování moderních služeb občanům ze strany veřejného, soukromého i neziskového sektoru. Předmětem výzkumu by mohly být analýzy dopadů zpřístupnění dat a informací veřejné správy, tvorba infrastruktury otevřených dat, tvorba katalogu dat veřejné správy či vznik jednotné metodiky pro publikaci otevřených dat veřejné správy.

Nové technologie přináší/podporují moderní formy řízení a správy v řadě oblastí, včetně rozvoje regionů, tvorby nových pracovních míst a zavádění jejich vzdálených forem. Mohou tak pomoci ve strukturálně postižených regionech, napomoci ke sladění pracovního a osobního života (podpora částečných úvazků, práce z domova apod.).

K problematice změny obsahu vzdělávání diskusní fóra poznamenávají, že z vlastní zkušenosti vědí, že na trhu pracovních sil chybí řada dovedností, kterých si moderní ekonomika žádá (a netýká se to

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

pouze oblasti informačních a komunikačních technologií). Doporučují proto dopracovat téma analýzy trhu z pohledu poptávky po nových dovednostech, respektive podporu tvorby nových středoškolských a vysokoškolských studijních oborů. Stejně tak je žádáno explicitní uvedení tvorby nových SŠ/VŠ oborů a předmětů, které jsou požadovány trhem.

Koncept „evidence based policy“ prohloubit a rozšířit – vedle konceptů jako „best practices“ a „good practices“ – o „emergence practices“ a o možnost „experimentování“, které umožňuje objevení nových inovačních postupů (např. City Lab, Living Lab aj.)

Prioritní téma zabývající se využíváním dat (big data) je natolik závažná, že by bylo lépe ji formulovat jako dílčí cíl.

Využít konkurenční výhodu ČR spojením IT a automobilového průmyslu v kontextu „autonomní automobility“ vytvořením vhodného klimatu pro VaV v této oblasti.

Kompletní indikativní výčet výzkumné agendy lze zařadit do 19 oblastí společenských a humanitních výzev. Tato výzkumná témata vychází z navazující emailové komunikace a rešerší:

1. INKLUZE: Zvýšení kvality života člověka v důsledku rozvoje sociální inkluze

- Vypracovat postupy a metody pro hodnocení individuálního psychosociálního vývoje a kvality života, vytvořit metody a postupy pro intervenci v oblasti psychosociálního rozvoje jedinců
- Výzkum stupně rozvoje a přínosů sociálních inovací v podmínkách ČR a jejich vztahu k inovacím obecně a rozvoj nových postupů a metod pro jejich vyhledávání a měření
- Výzkum sociální stratifikace v kontextu diverzifikace spotřeby, hodnot, životního stylu a rozvoj nových postupů a metod pro jejich měření
- Metody pro analýzu prostorového rozdělení chudoby a bohatství
- Analýza a řešení sociálních nespravedlností, sociální exluze a segregace
- Metody eliminace mezigenerační reprodukce deprivace a vyloučení
- Výzkum synergie jevů, které vedou k reprodukci chudoby, deprivace a vzniku sociálního vyloučení a návrhy jejich eliminace
- Genderové otázky a sexuální identita
- Zvyšování kvality života zdravotně postižených a jinak znevýhodněných skupin obyvatel
- Metody a postupy pro zvýšení efektivity výkonu trestu a pro zapojování do společnosti po výkonu trestu
- Rozpoznání a zmírnění mezigeneračních konfliktů v kontextu distribuce a alokace zdrojů pro podporu rovnosti a solidarity
- Shromáždění a analýza dat umožňující vyhodnotit rozsah a příčiny potenciálních problémů na trhu s nájemním bydlením.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

2. ZDRAVÍ: Zvýšení kvality života člověka v důsledku prevence onemocnění a zajištění a udržení jeho mentálního a fyzického zdraví

- Etablování nadresortního systému ochrany a podpory zdraví
- Výzkum role negativních socio-ekonomických faktorů (sociální stres, rodinný stav aj.) na onemocnění ve stáří a možnosti jeho prevence
- Omezení drogových závislostí a jiných sociálně patologických jevů včetně jejich dopadů na společnost a jejich prevence
- Zvyšování manažerských, komunikačních a etických kompetencí zdravotnického personálu
- Motivace pacientů/ dlouhodobě nemocných k dodržování léčebného procesu za využití nových metod, postupů či technologií
- Způsoby eliminace bezdůvodné nemoci
- Nové přístupy a metody neurorehabilitace, psychosociální rehabilitace, resocializace a psychoedukace pacientů
- Postupy a metody pro hodnocení a intervenci v oblasti psychosociálního rozvoje jedinců
- Nové přístupy a metody pro zvyšování terapeutické efektivity a vyšší šetrnosti pro pacienta
- Sledování otázek vstupování náboženství do veřejného prostoru a jeho dopadů na společnost (např. jako podklady pro formulaci nových principů církevní politiky)
- Sledování otázek vstupování etických principů, spirituality a mravnosti do veřejného prostoru a jeho dopadů na společnost (např. jako podklad pro formulaci nových vzdělávacích cílů)
- Metody destigmatizace psychologických/ psychiatrických zdravotních služeb
- Metody prevence poruch příjmu potravy
- Způsoby eliminace domácí násilí a jeho prevence
- Vypracování aktuálních analýz mapujících potřeby lůžkové péče na celém území ČR a její optimalizace, využití datového fondu k určení sítě zařízení s rozlišením na základní, super specializované a kandidáty na restrukturalizaci lůžkového fondu.
- Vytvoření konceptu dlouhodobé péče ve smyslu zdravotně sociálním včetně finančního zajištění (je nutné mimo jiné definovat roli komunity ve financování dlouhodobé péče a jejího zdrojového krytí prostřednictvím rozpočtového určení daní, např. majetkové daně). Motivace ke zdravému životnímu stylu a dbání na prevenci a dodržování léčebných postupů, jejich efektivita (včetně návrhu benefitů pro pojištěnce)
- Spotřební chování specifických skupin obyvatelstva s dopadem na jejich zdravotní stav

3. MÉDIA A ICT: Využití nových technologií a ICT pro zvyšování kvality života a jejich reflexe ve společnosti

- Návrhy na zamezení prohlubování sociální nerovnosti a vyloučení v souvislosti s nástupem nových technologií, médií a ICT
- Výzkum sociálních sítí a jeho metodika v kontextu konzumace obsahů a vlivu na chování, osobní vyjadřování a komunikaci mezi jednotlivci a subjekty

evropský
sociální
fond v ČR

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

- Změny ve vnímání tradičních a importovaných hodnot ve společnosti vlivem nástupu nových médií
- Reflexe nových technologií, médií a ICT na svět práce
- Nové technologie a ICT a jejich role a využití pro sociální inovace
- Vývoj výzkumných metod reagující na klesající ochotu k účasti v běžných výzkumech
- Metodika výzkumu sociálních sítí
- Reflexe nových technologií, médií a ICT v oblasti správy, přístupu, využití (re-use), zneužití digitální, kybernetické bezpečnosti, svobody, etiky a ochrany dat
- Vliv nových technologií, médií a ICT na informační zdroje, životní styl, změny způsobu práce a podnikání, hodnotové orientace a sociální kapitál a jejich vlivy na uplatnitelnost ve společnosti
- Analýza technických a právních aspektů moderních způsobů tvorby a konzumace audiovizuálního obsahu (VoD, propojování internetu s televizí, přezkum HbbTV standardu/normy apod., vysílací práva versus prémiový obsah, měření sledovanosti obsahu apod.)
- Otázky ochrany osobních údajů, komerčního využití veřejných dat, duševního vlastnictví na internetu a legislativních, právních i technických aspektů propojování televize a internetu.
- Výzkum nových typů sociální stratifikace (dle některých sociálních vědců tradiční představy neudržitelné díky diverzifikaci spotřeby, hodnot, životního stylu, atd.)
- Vývoj dynamiky chudoby a sociálního vyloučení - výzkum synergie jevů, které vedou k reprodukci chudoby a vzniku sociálního vyloučení (např. panelový výzkum)
- Výzkum hodnotových proměn v ČR a dalších zemích v reakci na ekonomickou krizi a stagnaci západního světa
- Problém poklesu politické informovanosti, angažovanosti a konzistence politických názorů určitých skupin české společnosti
- Vývoj spotřebního chování sociálních skupin z hlediska dopadu na životní prostředí
- Výzkum odlivu mladé části společnosti od tradičních médií (na nová média, sociální sítě) a s tím souvisejících proměn informačních zdrojů, životních stylů, jiné formování postojů a hodnotových orientací, proměna sítě kontaktů / sociálního kapitálu a jejich vlivů na uplatnitelnost ve společnosti, apod.

4. GENERACE BUDOUCÍ I STÁRNOUCÍ: Adaptace české společnosti na výzvy spojené s atomizací žití a se stárnutím populace v České republice

- Výzkum dopady demografických změn a stárnutí populace pro inovace institucionálního uspořádání a financování sociálních a zdravotních služeb
- Plánování místního rozvoje s ohledem na demografický vývoj
- Sledování otázek nutnosti automatizace výroby snižováním počtu nového personálu v důsledku stárnutí populace

evropský
sociální
fond v ČR

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

- Identifikace ekonomických dopadů nedostatečného přísunu nové pracovní síly v důsledku stárnutí populace
- Metodiky pro personální plánování a analýzy věkové struktury pracovní síly s ohledem na využití pro malé a střední podniky
- Sledování socio-kulturních otázek stárnutí a jeho image ve společnosti a návrhy překonávání klíšé a stereotypů spojených se stárnutím a s vyšším věkem
- Vývoj nových metod celoživotního vzdělávání s ohledem na věkově specifické potřeby a schopnosti
- Analýza benefitů a návrhy nových metod plánování lidských zdrojů s ohledem na smíšený věk pracovního kolektivu
- Analýza a návrhy řešení v zapojování seniorů do pracovního procesu
- Systém technické asistence chronicky nemocným/starším pacientům pro efektivnější léčbu a vyšší kvalitu života

5. PRÁCE: Poznání a řešení výzev dynamicky měnícího se světa práce, včetně souvisejících problémů při řešení zaměstnanosti a kvality pracovního života

- Možnosti využití sociální psychologie a behaviorálních přístupů pro vyvážený a udržitelný socio-ekonomický rozvoj společnosti
- Metody a postupy vedoucí k zvyšování motivace k práci, materiální a nemateriální motivátory
- Psychologické aspekty práce, práce jako statusotvorný faktor a jeho proměny, nové formy a organizace práce v souvislosti s rozvojem digitálních technologií, práce a její dopad na zdraví a bezpečnost, práce a vzdělávání, práce a volný čas, práce a rodina
- Výzkum podnikatelských aktivit a motivace k podnikání
- Zavést nové postupy a vyvinout nové metody a systémy v oblasti optimalizace trhu práce z hlediska pracovní migrace, legálnosti forem zaměstnávání, pracovních podmínek a bezpečnosti práce.
- Výzkum a rozvoj nových metod pro organizaci a rekrutaci lidských zdrojů (talent management)
- Výzkum a rozvoj nových trendů organizace pracovní doby
- Inkluze starší pracovní síly, nízkovzdělané pracovní síly, mladé pracovní síly a žen
- Metody pro snížení rozsahu nelegálního zaměstnávání/nekalé konkurence
- Sociální začleňování a zaměstnávání (zaměstnávání zdravotně postižených osob, národnostních menšin, mladých lidí, starších generací, kulturně specifických menšin aj.)
- Návrh a ověření nelegislativních opatření, motivující zaměstnavatele k rozvoji prorodinné orientace pracovních podmínek.
- In-depth sledování situace vyloučených skupin a populace mimo pracovní sílu, která není v současné době dostatečně podrobně monitorována
- Průběžné vyhodnocování dopadů a efektivnosti existujících nástrojů na integraci vyloučených skupin.

evropský
sociální
fond v ČR

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

- Optimalizace z hlediska klientů na základě „customer journey“
- Definování okruhu osob a subjektů, pro které bude nastaven komfortnější systém podávání a vyřizování žádostí o dlouhodobý pobyt

6. REGIONÁLNÍ KONVERGENCE: Omezování výrazných regionálních disparit a dichotomie měst a venkova pro vyvážený socioekonomický rozvoj

- Výzkum ideálních struktur podpory strukturálně zaostalých regionů
- Výzkum a řešení problematiky periferních oblastí - historická podmíněnost a její vliv na budoucí vývoj oblasti
- Kulturní hodnoty krajiny a jejich využití jako prostředku socio-ekonomické regenerace a rozvoje lokalit
- Využití moderních informačních a komunikačních technologií při řešení socio-ekonomických problémů regionů (podpora zaměstnanosti, rozvoj regionu apod.).
- Možnosti stabilizace potenciálně emigračních a získání potenciálně imigračních skupin obyvatelstva, jejichž setrvání v lokalitě/území ČR je žádoucí
- Výzkum a monitorování míry integrace cizinců do majoritní společnosti pro sociálně ekonomický přínos migrace
- Výzkum ideální struktur podpory strukturálně zaostalých regionů
- Výzkum „etnocentrismu“ z hlediska cestování (proč necestujeme po Čechách) a v nákupním chování a možnost jeho podpory

7. ROZVOJ KRAJINY: Udržitelný rozvoj kulturní krajiny – tedy krajiny lesohospodářské, zemědělské, těžební a sídelní – v kontextu rozvoje hospodářských, environmentálních a sociálních zájmů

- Urbánní a krajinné mapování a plánování pro regeneraci/rekultivaci krajiny
- Práce s lokalitami a jejich komunitami, které jsou nebo mají být vystaveny vyšší environmentální zátěži a rizikům (okolí jaderných elektráren, dálnic, důlní činnosti atp.)
- Udržitelné komunity v kontextu rozvoje těžby přírodních zdrojů
- Sociálně-ekonomické dopady technologií z oblasti obnovitelných zdrojů energie
- Doprava, energetické potřeby a alokace zdrojů
- Potravinový v kontextu a politického hlediska
- Vyvinout metody a zavést postupy a pro rozvoj proenvironmentálního chování obyvatel.
- V souvislosti se systémem ověřování environmentální výkonnosti výrobků navrhnout systém pro ověřování i jiných deklarovaných vlastností výrobků, včetně nezávislého testování deklarovaných vlastností inovativních výrobků
- Behaviorální analýzy vzhledem ke změně chování spotřebitelů na základě nově zpřístupněnými informací o jejich spotřebě energie v souvislosti s rozvojem inteligentních sítí (smart grids).

evropský
sociální
fond v ČR

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

8. URBANISMUS: Zvýšení kvality života v obcích ČR prostřednictvím komplexního urbánního rozvoje za využití místně příslušných materiálních i nemateriálních zdrojů

- Možnosti ukotvení kulturního vzdělávání ve společenské a politické sféře města
- Možnosti rozvoje participace komunity na správě města
- Motivace k aktivní i pasivní účasti na kulturním životě obce a podpora umělecké činnosti;
- Vytvářet předpoklady pro polyfunkční využívání opuštěných areálů a ploch
- Zvyšování povědomí o vztahu mezi lidmi a životním prostředím pro udržitelný rozvoj sídla
- Rozvoj citlivosti k interkulturnímu kontextu života a využití pozitivních možností z komunální diverzity
- Kvalita života dětí a mladistvých v kontextu lokálních podmínek: prevence kriminality a dalších sociálně patologických jevů, rozvoj komunikačních a osobnostních kompetencí, integrace prostřednictvím uměleckých a kulturních činností aj.
- Fyzicky přístupné, dostupné a propojené město
- Kultura spolupráce a síťování účastníků lokálního komunálního život
- Socio-kulturní komunální projekty – kulturní mapování a plánování pro regeneraci a rozvoj komunity a města
- Kvantitativní a kvalitativní analýza a identifikace optimálních podmínek pro vytvoření vhodného prostředí pro rozvoj kreativity, tzv. kreativního ekosystému, které by zvyšovalo přitažlivost a konkurenceschopnost města nebo regionu
- Měkké alokační a retenční faktory pro udržení nebo usazení obyvatel a podniků pro regeneraci a udržitelný rozvoj lokality
- Reflexe a rozvoj netechnologických inovací a jejich přínosu pro zvyšování kvality života a konkurenceschopnosti měst
- Využití neopakovatelných lokálních zdrojů (kulturních, historických, přírodních, stavebních aj.) pro rozvoj místního podnikání a pro zapojení komunity do života obce
- City lab – přátelské a otevřené fyzické prostory pro umožnění interakce mezi občany, lokální správou, kulturní infrastrukturou a podniky pro spolupráci k regeneraci a rozvoji města
- Regenerace brown fields a vyloučených lokalit
- Funkční, bezbariérové a esteticky kvalitní prostředí/veřejný prostor
- Mapování a zjištění výzkumných potřeb včetně implementace výsledků výzkumu pro potřeby inovativních teorií urbánního rozvoje (např. Smart City, Creative City; Business Climate City; Cluster City; Human Capital City; Green City; Megapolitan City aj.)
- Turistický ruch a branding lokality či regionu včetně využití možností ICT v této oblasti
- Tvorba, distribuce a konzumace kulturních a kreativních produktů a služeb jako alokační a retenční faktor lokality.
- Bydlení a bytová politika, bydlení stárnoucího obyvatelství, osob se zdravotním postižením
- Metody a postupy pro zvýšení bezpečnosti silničního provozu pro rozvoj lokality
- Optimalizace sběru statistických dat, jejich vyhodnocování a sdílení pro potřeby krajinného a urbánního rozvoje

evropský
sociální
fond v ČR

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

- Stanovení podmínek pro vymezení a ochranu před zastavěním pozemků nezbytných pro vytvoření souvislých ploch veřejně přístupné zeleně.

9. MOBILITA: Zajištění dopravní dostupnosti, bezpečnosti a mobility pro zvyšování kvality života společnosti a konkurenceschopnosti

- Dopravní dostupnost a dopad liniových staveb na společnost, obci a krajinu
- Možnosti rozvoje budoucích sítí a komunikací v oblasti podpory zaměstnanosti lidí díky vzdáleným přístupům do regionů, vzdálených od významných měst či aglomerací, které jsou internetovým připojením lépe saturovány (např. pohraničí, strukturálně postižené regiony apod.)
- Systém budoucích sítí a komunikací (Future Networks and Communication)
- Analýza potřeb pro podporu servisu a řízení pevné, mobilní a bezdrátové komunikace včetně návrhů jejich implementace
- Možnosti rozvoje veřejné a nemotorové dopravy
- Dálnice a rychlostní silnice: Prioritizace výstavby obchvatů a výstavby základní sítě dálnic a rychlostních silnic ve střednědobém a dlouhodobém horizontu s ohledem na rozvojové plány krajů - správné vyhodnocení důležitosti staveb dopravní infrastruktury a jejich přidané hodnoty metodou multikriteriálního hodnocení navrhovaných staveb.
- Železnice: Prioritizace výstavby železniční sítě ve střednědobém a dlouhodobém horizontu s ohledem na rozvojové plány krajů - správné vyhodnocení důležitosti staveb dopravní infrastruktury a jejich přidané hodnoty metodou multikriteriálního hodnocení navrhovaných staveb.
- Návrh harmonizace výše zpoplatnění železniční dopravy s dopravou silniční s cílem zrovnoprávnění podmínek na trhu, především zahrnutím celkových externích nákladů do ceny za využití infrastruktury, je klíčovou podmínkou k efektivnímu a tržně spravedlivému dopravnímu systému.
- Ekonomické hodnocení výstavby VRT a projekt návaznosti na evropskou síť
- Veřejná doprava: Systémový, ekonomicko-rovozní koncept intergace v rámci celé ČR – integrace provozních i tarifních podmínek s využitím nových telematických technologií.

10. VZDĚLÁVÁNÍ: Optimalizace vzdělávacího systému a infrastruktury v kontextu nových potřeb rozvoje lidského kapitálu

- Analýzy, metody a postupy podporující sladování nabídky a poptávky po pracovní síle na trhu, práce na národní a regionální úrovni
- Podrobné zmapování důvodů nízké účasti socioekonomicky znevýhodněných dětí v předškolní výchově

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

- Sledování kvality předškolní výchovy a vytvoření jednotného přístupu k včasnému ověřování zralosti dítěte na školní docházku
- Behaviorální výzkum vlivu (dostupnosti) informací (např. o uplatnitelnosti či výšce příjmů absolventů daného oboru) na volbu dalšího vzdělávání
- Plánování místního rozvoje vzdělávací infrastruktury vzdělávání s ohledem na demografický vývoj a stěhování obyvatelstva (v ČR systémově selhává)
- Analýza možných nákladů, přínosů a proveditelnosti opatření podpory škol specifikovaných v SMK
- Zavedení standardů kvality výsledků vzdělávání (KVV) do rámcových vzdělávacích programů (RVP)
- Longitudinální šetření v souladu se standardy výzkumu světové úrovně (v oblasti výsledků vzdělávací činnosti)
- V každém kraji provést analýzu struktury a potřeby škol
- Připravit strategii optimalizace sítě škol pro dlouhodobou perspektivu vývoje populace a oborové přiměřenosti
- Kvalitativní výzkum využívající informace o zkušenostech nabytých při koučování a mentorování – potenciálně klíčové výstupy pro budoucí rozhodování v oblasti školství
- Zlepšení informovanosti uchazečů o studium na VŠ pomocí relevantních a veřejně přístupných informací
- Behaviorální výzkum dopadů pozitivní i negativních motivace vzhledem k úspěšnému dokončení vzdělávání
- Návrh financování vysokých škol podle jejich opravdové přidané hodnoty
- Průběžně sledovat uplatnitelnost absolventů různých oborů a to zejména vzhledem k délce doby hledání práce po ukončení školy a efektivně zprostředkovávat vzniklé poznatky rodičům a žákům.
- Vyhodnocení nákladové efektivity vzhledem k délce a ceně rekvalifikačních programů celoživotního učení
- Vytváření systému ČŽU na základě analýz a vyhodnocení potřeb trhu práce v souladu se zásadami empirických analýz, vyhodnocení úspěšnosti a efektivnosti jednotlivých aspektů ČŽU

11. KOMPETENCE: Optimalizace obsahu a metod vzdělávání v kontextu nových výzev 21. století

- Analýzy vzdělávacích potřeb/programů – podpora rozvoje inovativnosti a kreativního myšlení na všech úrovních vzdělávací soustavy.
- Rozvoj kreativního myšlení – myšlení v možnostech a alternativách, flexibilní a hravé zacházení se vzorci a strukturami myšlení, myšlení v nových kombinacích již poznávaných elementů pro řešení problému, podpora otevřeného ducha, improvizace, hledání nových kontextů, modelace nových nápadů a jejich přizpůsobení realitě

evropský
sociální
fond v ČR

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

- Využití potenciálu kreativity (kulturní kreativita, vědecká kreativita, ekonomická kreativita, technologická kreativita) pro rozvoj člověka, společnosti a ekonomiky
- Využití médií a ICT v moderním vzdělávání a didaktických metodách
- Rozvoj inovačního myšlení, kultury spolupráce, leadershipu a podnikatelského ducha
- Rozvoj jazykových, komunikačních a technických dovedností pro osobní rozvoj a konkurenceschopnost
- Rozvoj lidského kapitálu s vysokou úrovní specializace se schopnostmi spolupracovat napříč obory, inovovat současnou praxi a vyvíjet nová řešení a příležitosti pro výzkum, vývoj a inovace
- Metody pro podporu právní gramotnosti pro snížení rizik kolize se zákonem a zamezení ohrožení způsobené právními úkony
- Metody pro podporu finanční gramotnosti pro snížení rizik zadlužení
- Vzdělávání pro snižování subjektivního pocitu občanské bezmocnosti a politického odcizení společnosti
- Vzdělávání pro kritickou reflexi podléhání politickým autoritám a ochoty svěřovat jim velký díl kontroly a odpovědnosti současně s pocitem vlastní neodpovědnosti
- Definování potřeb rozvoje odborného školství v konkrétních oborech, nastavení systému podpory dlouhodobé spolupráce podniků s odbornými školami

12. KULTURNÍ A KREATIVNÍ ODVĚTVÍ: Mapování a využívání kreativního a inovačního potenciálu kulturních a kreativních odvětví pro socioekonomický rozvoj a konkurenceschopnost

- Zavést nové metody pro zevrubné mapování socio-ekonomického přínosu a analýzy inovačního potenciálu kulturních a kreativních odvětví na lokální, regionální i národní úrovni (HPH, přidaná hodnota, spill – over effects, synergy effects aj.)
- Mapování, analýzy a využití potenciálu kulturních a kreativních odvětví pro životní prostředí, biodiverzitu a ekoinovace
- Mapování, analýzy a využití potenciálu kultury a kreativity pro podnikání a komunální rozvoj
- Optimalizace sběru statistických a evidenčních dat pro potřeby infrastruktury pro kulturní a kreativní průmysl z muzeí a knihoven pro potřeby využití v turismu a IT průmyslu
- Kreativní destrukce (creative destruction) regionálních industriálních paradigmat pro restrukturalizaci a revitalizaci ekonomik vytvořením nových příležitostí pro poptávku a podnikání
- Využití existujících indexů (outcomes of creativity index, creative trident, cultural life index, composite index of the creative economy, creative communities index, creative city index aj.) a jejich adaptace a optimalizace pro využití v českých podmínkách
- Analýza statistického vykazování kulturních a kreativních odvětví, včetně kategorizace a vykazování nově vznikajících oblastí.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

- Otázky zavedení a správného vyhodnocování statistického vykazování kulturních a kreativních průmyslů a způsob zavádění statistického vykazování při vzniku nových oborů do budoucna.

13. PROSTŘEDÍ PRO PODNIKÁNÍ: Systémová podpora příznivého operačního prostředí pro rozvoj podnikání a konkurenceschopnost

- Podpora exportu kulturních a kreativních produktů a služeb
- Podpora podnikání a zvyšování konkurenceschopnosti z oblasti kulturních a kreativních odvětví včetně nových médií a ICT vzhledem k jejich velikosti a dalším specifickým vlastnostem
- Zavést nové postupy a vyvinout nové metody rozvoje realizace spolupráce mezi institucemi spravujícími kulturní dědictví/infrastrukturou a turismem, designem, IT, herní průmyslem
- Zfektivnění finanční podpory a finančních nástrojů na regionální, národní a unijní úrovni na pokrytí různorodých potřeb ekonomických subjektů z oblasti kulturních a kreativních odvětví
- Internacionalizace, optimalizace finančních nástrojů, klastrování a síťování subjektů v oblasti kulturních a kreativních odvětví
- Internacionalizace podniků z oblasti kulturních a kreativních odvětví
- Využití brown fields a vyloučených lokalit pro rozvoj lokální socio-kulturní a socio-ekonomické sféry (prostory pro místně příslušné komunální podnikání, kreativní čtvrti, socio-kulturní městská centra, coworkingová centra, inkubátory kreativních firem, fab-lab, multimediální centra, huby aj.) v kontextu rozvoje venkovských regionů, malých a středně velkých měst, krajských měst nebo městských aglomerací
- Platformy, sítě či klastrové iniciativy podniků z oblasti kulturních a kreativních odvětví za účelem vzniku hodnotných synergií pro hospodářský rozvoj regionu
- Identifikace a návrh možností snižování administrativní zátěže – např. s využitím přístupů customer journey či CBA jednotlivých požadavků
- Analýza tzv. iritujících povinností a času potřebného pro administrativní úkony spojené s plněním informačních povinností.
- Specifikace konkrétních požadavků ze strany podniků na podpůrné služby
- Optimalizace způsobu poskytování služeb pro rozvoj podnikání z hlediska procesu vzhledem k jejich uživatelům
- Zavést nové postupy a vyvinout nové metody pro pochopení chování spotřebitelů s cílem získat informace v reálném čase pro výrobu a konstrukci produktů a služeb
- Predikce ekonomického vývoje a finanční trhy

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

14. NEHMOTNÉ ZDROJE PRO INOVACE: Využití kulturních zdrojů a tvůrčích aktivit včetně designu a živého umění pro inovace, pro zvýšení kvality života společnosti a pro posílení konkurenceschopnosti

- Podpora zakládání startupů v oborech SHV včetně podpory zahraniční mobility
- Uplatňování metod designu ve víceoborovém výzkumu a inovačních programech
- Rozvoj dovedností a uplatňování metod pro inovace založené na designu ve vzdělávání a odborné přípravě
- Scénických umění – divadlo jako společenská interakce, umělecko-sociální experiment, divadlo ve společenské akci
- Metodické pomůcky pro práci s obecnstvem – výchova k divácké percepci
- Metodika statistické analýza výsledků působení kultury a umění ve společnosti a ekonomice (input-ouput analýza, statistický účet kultury, sociologická analýza potřeb občanů v oblasti kultury a umění)
- Umělec dílo jakžkto výsledek umělecké invence, které může být nositelem inovace v kontextu ekonomické aplikace či multiplikace
- Možnosti grafického designu či tvorby interiérů jakožto "aplikovaného výzkumu"
- Výzkum ověřující potřebu využití nových technologií a aplikace takových technologií v oblasti umění.
- Výzkum ověřující potřebu nových dovedností a schopností a návrhy pro zabezpečení lidských zdrojů, které takové dovednosti a schopnosti mají.
- Aplikace divadla v sociální akci, sociální performance, provokace včetně doložení reflexí dopadů takové sociální interakce
- Metody využití tradičních postupů a technologií jednak pro účely obnovy nemovitého a movitého kulturního dědictví (zjišťování stavebně-historických souvislostí), jednak pro inspiraci k využití pro současné architektonické, urbánní a krajinné navrhování (udržitelné, úsporné a přívětivé stavění)
- Postupy pro architektonického navrhování se zaměřením na vliv technologických, kulturně-civilizačních a ekonomicko-sociálních inovací na architektonický vývoj a na proces navrhování staveb a důsledky těchto inovací a proměn pro urbánní a krajinný vývoj (vývoj osídlení)
- Bydlení a udržitelná politika – postupy a metody využití znalostí o typologii středoevropského bydlení a jeho dynamiky, bydlení a udržitelné společenství, typy společenství dle velikosti a fungování; jak ovlivňují stavební formy, zkušenosti s tvorbou různých souborů a jejich fungováním
- Metodiky pro legislativní proces přípravy právních předpisů s problematikou průmyslového designu
- Vytvoření kapacit pro poskytování podpory na inovace založené na designu podnikům v ČR
- Metody a postupy pro posílení schopnosti malých a středních podniků využívat design jako strategický nástroj při vytváření produktů a služeb, které mají pro jejich zákazníky vyšší hodnotu

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

- Metody a postupy pro zlepšení spolupráce mezi společnostmi, které investují do designu jako konkurenční výhody
- Přezkoumání potřeby aktualizovat ochranu práv k duševnímu vlastnictví v oblasti designu
- Rozvoj schopnosti správních orgánů veřejného sektoru využívat metody designu
- Zlepšení výzkumu a vývoje inovací založených na designu pro účinné a uživatelsky přívětivé veřejné služby
- Metody a postupy pro podporu vzájemného učení a spolupráce mezi subjekty veřejného sektoru, které hledají řešení založená na designu
- Vyvinout metody a zavést postupy pro analýzu vnímání hodnoty netržních statků a jeho dopadů na ekonomické, sociální a environmentální jednání obyvatel.
- Podpořit tvorbu nových metod pro správu a využití informací paměťových institucí pro pilotních aplikace, vznik start-upů a inovačních projektů v této oblasti
- Umělecké intervence v organizacích a podnicích pro podporu kvality života, inovací a konkurenceschopnosti
- Opakované využití odpadového materiálu jako užitečného materiálu pro designové produkty s vysokou přidanou hodnotou
- Metody a rozvoj kompozičních postupů v tvůrčím psaní a hudbě jakožto přidané hodnoty produktů a služeb
- Metody a rozvoj literárně-dramatické pedagogiky jakožto nového prostředku rozvoje kreativity a vzdělávání
- Interaktivní digitální technologie a jejich vliv na kreativní tvorbu a vice versa
- Jazyk v kontextu právní, politické a finanční gramotnosti
- Jazyk jako instrument mezikulturní komunikace
- Metody výuky a posouvání jazykových znalostí
- Role umění v sociálních změnách a v prostoru mezi etnografickým a participativním výzkumem
- Výzkum nejvhodnějšího designu a vnitřního uspořádání prostor, kde je poskytována zdravotní nebo sociální péče
- Výzkum nejvhodnějšího designu a vnitřního uspořádání prostor, kde je poskytována předškolní výchova
- Výzkum nejvhodnějšího designu a vnitřního uspořádání prostor vzhledem ke snížení environmentálních dopadů spotřeby
- Role architektonického navrhování se zaměřením na vliv technologických, kulturně-civilizačních a ekonomicko-sociálních inovací na architektonický vývoj a na proces navrhování staveb a důsledky těchto inovací a proměn pro urbánní a krajinný vývoj (vývoj osídlení)
- Dějiny architektury, urbanismu a krajinářství a studium možností využití tradičních postupů a technologií jednak pro účely obnovy nemovitého a movitého kulturního dědictví (zjišťování stavebně-historických souvislostí), jednak pro inspiraci k využití pro současné architektonické, urbánní a krajinné navrhování (udržitelné, úsporné a přívětivé stavění)

evropský
sociální
fond v ČR

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

- Průmyslový design se zaměřením na aplikace v širokém spektru od stavebnictví a architektury k strojírenství a speciálním oborům soudobého technologického vývoje
- Metodiky pro legislativní proces přípravy právních předpisů s problematikou průmyslového designu souvisejících bezprostředně, i předpisy vytvářejících širší věcné a právní zázemí, jakož i pro tvorbu širších koncepcí veřejné správy, jejího uspořádání a výkonu – od územních samospráv na úrovni obcí, přes územní samosprávu krajů k ústředním orgánům státní správy, jakož i samosprávy profesní/personální, a to včetně tematiky správního řízení

15. VĚDA, VÝZKUM A VÝVOJ, INOVACE: Zlepšení podmínek v oblasti vědy, výzkumu a inovací a v transferu technologií a znalostí v kontextu strategického zaměření výzkumných potřeb

- Analýzy, metody a postupy pro efektivnější fungování výzkumných organizací a univerzit jako kotev regionálního klastru akademické a podnikatelské sféry
- Analýzy, metody a postupy pro efektivnější využívání znalostí jako strategického zdroje pro konkurenceschopnost v rámci inovačních modelů (triple helix – quintuple helix)
- Metody a postupy a analýzy pro zajištění absolventů, doktorandů a vědeckých pracovníků s odpovídající kvalifikací pro potřeby průmyslu včetně zajištění kritického množství výzkumných pracovníků
- Optimalizace patentového práva, práva autorského, ochranných známek a designových práv jakožto forem fixace inovací
- Analýza, identifikace a optimalizace legislativních podmínek pro vytvoření vhodného prostředí pro rozvoj kreativity prostřednictvím optimalizace autorského práva a podpory rozvoje zveřejňování otevřených dat a digitálního obsahu
- Analýza problematiky duševního vlastnictví v kontextu šíření a sdílení dat na internetu.
- Problematika ochrany osobních údajů v internetovém/digitálním prostředí.
- Intersektorální a interinstitucionální partnerství (inkluzivní přístup) v rozhodování, plánování a v implementaci strategických dokumentů
- Design thinking – metody interdisciplinární spolupráce pro rozvoj inovační kultury
- Analýza lokálních/regionálních potřeb, vedení, strategického plánování a inovací
- Institucionální, psychologické, legislativní a jiné bariéry spolupráce výzkumných organizací a firem
- Hodnocení a analýza a využití účinků kulturních a sociálních determinanty výzkumných a inovačních aktivit
- Analýza faktorů a bariér rozvoje proinovační kultury a implementace metod a postupů pro větší synergie jejich jednotlivých vrstev a komponent
- Možnosti využití konceptu tzv. open innovation pro zvýšení inovační kapacity a výkonnosti ekonomiky
- Analýza prolínání různých kultur – národní a mezinárodní, ale i výzkumné, podnikatelské, politické, firemní a veřejné včetně implementace metod a postupů pro podporu absorpce kultur a jejich transferu

evropský
sociální
fond v ČR

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

- Systém hodnocení projektů VaV a výzkumných pracovišť
- Aktualizace priorit aplikovaného výzkumu
- Identifikace sociálních, ekonomických a technologických trendů s využitím vhodné kombinace kvantitativních a kvalitativních metod
- Analýza současného průmyslu inovačních technologií v ČR s potenciální vazbou na kosmické aktivity
- Vytvoření databáze probíhajících výzkumných aktivit v oblasti aplikovaného výzkumu pro potenciální využití podnikatelskými subjekty – vytvoření komplexní centralizované databáze s informacemi o tom, které z pracovišť aplikovaného výzkumu se zabývá specifickým výzkumem v jejich oboru, – online dostupná nabídka inovativních nápadů/vyvíjených potenciálním soukromým investorům k investici.
- Podpora technologického a procesního foresightu ve vybraných oborech
- Hodnocení existujících programů podpory VaV a podpory inovací – analýzy se zaměřením na: (i) zhodnocení inovačního potenciálu místní ekonomiky, včetně role (různých typů) inovací pro konkurenceschopnost podnikového sektoru na území ČR, (ii) identifikace bariér pro inovační podnikání, včetně poznání jejich příčin, (iii) zhodnocení excelence ve výzkumu a identifikace bariér pro excelentní výzkum (využití, popř. doplnění výsledků mezinárodního auditu VaV).
- Návrh nástroje na podporu proof of concept aktivit a návrh české verze SBRI (innovative public procurement)
- Klastry: identifikace problémů, přínosů a případných rozvojových potřeb

16. TVORBA POLITIK: Zvyšování efektivity působení veřejných politik v ČR na všech úrovních zaváděním nových metod jejich tvorby a hodnocení

- Tvorba, koordinace, implementace a vyhodnocování veřejných politik založených na nových postupech tvorby politických dokumentů z oblasti good practices/emergence practices
- Metodiky tvorby politik formujících krajinné, urbánní a architektonické prostředí (územní plány, smart cities, creative cities, aj.)
- Výzkum pro změnu strategie komunitních politik včetně oblasti kultury a umění a jeho financování (grantové systémy apod.).
- Tvorba, koordinace, implementace a vyhodnocování veřejných politik založených na nových postupech tvorby politických dokumentů z oblasti behaviorálních a experimentálních přístupů
- Efektivnější využívání tradičního způsobu tvorby, koordinace, implementace a vyhodnocování veřejných politik založeného na empirických ex ante, interim a ex post hodnocení (evidence-based policies)
- Mapování a definice potřeb společnosti na základě aplikace ekonomických přístupů v oblasti capability approach
- Metody a postupy pro implementaci mixu nástrojů environmentálně a ekonomicky efektivní regulace

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

- Sstudie proveditelnosti pro oblast kulturních politik a realizaci nových programů podpory kultury a umění na úrovních veřejné správy
- Dlouhodobá analýza dopadu politik a záměrů na člověka a společnost
- Tracking vnímání dimenzí vládních a veřejných politik (awareness, úspěšnost, atd.)
- Dopady regulací a jejich vlivy na kvalitu života občanů (v různých dimenzích konceptu kvality života)
- Reflexe legislativy pro vyvážený systém právní jistoty
- Vytvoření metodologie k pravidelnému vyhodnocování právních předpisů
- Evaluace reálné efektivity změn právních předpisů (ex-ante hodnocení dopadů regulace (RIA) a hodnocení korupčních rizik (CIA))
- Podpora evidence-based policy zejména v rámci podkladových analýz pro RIA (Regulatory Impact Assessment) – aplikovaný výzkum by mohl pomoci identifikovat a podrobně analyzovat problémové oblasti, které by mohly vyžadovat veřejnou intervenci (legislativní i nelegislativní) a následně identifikovat možnosti (alternativy) veřejné intervence a analyzovat jejich dopady.
- Využití nástrojů behaviorální a experimentální ekonomie – dopady a plánování budoucích veřejných intervencí by bylo možné podstatně zkvalitnit při využití behaviorálních a experimentálních přístupů, kdy jsou např. dopady dané intervence sledovány na pilotním vzorku cílové skupiny a porovnávány s kontrolní skupinou, která intervenci není vystavena (obdobně jakou jsou realizovány klinické studie v medicíně)
- Metodika pro cost-benefit analýzy v jednotlivých oblastech – vzhledem k potřebě porovnávat soci-enomické dopady by bylo vhodné vytvořit metodiku pro standardizované hodnocení relevantních přínosů a nákladů (např. ušetřený čas)
- Analýza současného stavu, aplikace RIA a fungování protikorupčních hodnocení v zemích OECD.
- Nastavení numerického fiskálního pravidla pro vládní sektor
- Návrh harmonogramu efektivních daňových sazeb, které odrážejí prokázané behaviorální reakce, tedy hledání efektivních sazeb dle věku poplatníka či v závislosti na dalších parametrech
- Využití metod testování nákladů vzhledem k užitkům – Health Technology Assessment s vazbou na QALY (Quality Adjusted Life Years)
- Zavedení funkčního úhradového systému založeného na DRG komplexním zajištěním pacienta v případě praktických lékařů (rozpočtování včetně indukovaných vyšetření a komplementů)
- Definice místní dostupnosti péče a zajištění dostupnosti časové
- Analýza pro rozdělení prostředků stávajících subjektů financujících zdravotní a sociální péči, ve vazbě na jejich recipienty na přerozdělení do jednotlivých kohort, sbě a analýza srovnatelných dat ze zahraničí, příprava finančních modelů a ověření jejich proveditelnosti.
- Zaměření a dopady aktivní politiky zaměstnanosti nejsou v současnosti adekvátně sledovány a vyhodnocovány – hodnocení dopadů jednotlivých opatření pro rozvoj trhu práce (součástí

evropský
sociální
fond v ČR

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

projektu by mělo být i plné zpřístupnění adekvátně anonymizovaných dat z ČSSZ pro akademický a policy – orientovaný výzkum)

- Behaviorální výzkum vzhledem k účinnosti různých nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti a předpokládaným motivačním opatřením
- Hodnocení efektivity nástrojů a investic
- Tracking vnímání dimenzí vládních a veřejných politik (awareness, úspěšnost, atd.)
- Vliv na kvalitu života občanů (v různých dimenzích konceptu kvality života)
- Vliv na posilování/oslabování občanské angažovanosti, důvěry státu a institucím apod.

17. EVROPSKÁ INTEGRACE: Posílení pozice ČR v kontextu probíhajícího evropského integračního procesu

- Koordinace a uplatňování veřejných politik v kontextu EU
- Posílení pozice ČR a jejich regionů a měst v kontextu probíhajícího evropského integračního procesu
- České veřejné zájmy
- Regionální rámec pro řízení socio-ekonomického rozvoje – realizace a dopady RIS3 strategií
- Vyhodnocení lokálních programů/politik (ex post)
- Efektivní zastupování českých zájmů při tvorbě regulace na úrovni EU (hodnocení dopadů regulace (RIA) a hodnocení korupčních rizik (CIA) na připravované návrhy evropských předpisů)
- Cost-benefit analýza přijetí společné evropské měny především z pohledu MSP

18. STÁTNÍ SPRÁVA: Rozvoj moderních systémů státní správy pro zvyšování produktivity služeb orientovaných na občana a pro snižování administrativní zátěže

- Možnosti v zapojování veřejnosti do moderních systémů veřejné správy (smart governance; multi-level governance; participative governance, Smart Governance, e-governance aj.)
- Rozvoj inovativních systémů státní správy (New Synthesis of Public Administration
- Creative bureaucracy – reflexe nových výzev společnosti 21. století pro státní správu
- Vlivy na posilování/oslabování občanské angažovanosti, důvěry státu a institucím apod.
- Zavést nové postupy a vyvinout nové metody pro zvýšení politické gramotnosti (včetně znalostí na úrovni EU), občanské angažovanosti, politické participace a kultury.
- Metody a řešení a dopady pro posílení občanské společnosti
- Definice Key Performance Indicators (KPI) – klíčové ukazatele produktivity pro služby veřejné správy
- Dynamické řízení kvality služeb a nákladů služeb (podle KPIs) Restrukturalizace finanční kontroly v souladu s 3E

evropský
sociální
fond v ČR

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

- Definice MFR (Management For Results) – tj. sady indikátorů, které budou ve vztahu k veřejnosti a podnikům ukazovat měřitelné naplňování stanovených politických cílů v daném resortu.

19. DIGITALIZACE, INFORMACE A DATA: Vývoj nových metod a systémů pro zpracování, analýzu a bezpečné využívání a sdílení informací a dat veřejného, soukromého a neziskového sektoru

- Řešení vedoucí k efektivní správě výzkumu, analýzám a ve výsledku i výstupů výzkumu (Analytické softwarové; software pro CAPI/CAWI dotazování; software na správu výzkumu a řízení procesů pro výzkum)
- Využití otevřených dat a práce s nimi (analýzy dat, automatické zpracování textů, tvorba nových aplikací ...) pro lepší komunikaci a propojení jednotlivých sektorů společnosti.
- Metodické a softwarové řešení pro správu a analýzu dat a jejich přeměnu do užitečných informací pomocí jejich integrace, analýzy a aplikování
- Podpora vývoje v oblastech tvorby infrastruktury otevřených dat, tvorby katalogu dat veřejné správy a vzniku jednotné metodiky pro publikaci otevřených dat veřejné správy.
- Analýzy dopadů zpřístupnění dat a informací veřejné správy
- Datové zdroje státní správy (administrativní data) a jejich využití
- Otevřená data veřejné správy a jejich potenciál pro poskytování moderních služeb občanům.
- Vývoj moderních aplikací založených na otevřených datech veřejného sektoru
- Podpora výzkumu v oblasti automatického zpracování textů a jazyka jako takového
- Open and Linked Data – využití a propojení existujících dat
- Analýza systému zveřejňování informací veřejnou správou (weby, služby atp.) a doporučení ke zlepšení
- Open Data v oblasti veřejných zakázek a propojení na existující registry (např. Obchodní rejstřík)
- Analýza portfolia služeb ve veřejném zájmu (např. e-safety), jejichž poskytování by mělo být garantováno státem, a jejich náročnosti na kvalitu datových služeb a nezbytnou kapacitu kmitočtového spektra.

evropský
sociální
fond v ČR

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

2.2.2 DÍLČÍ OTÁZKA 2: Může program OMEGA lépe aktivovat inovační potenciál společenských a humanitních věd?

→ **Otázka: Jaké vědní disciplíny mohou být zapojeny do řešení projektů společenských a humanitních věd?**

Klíčová otázka

Jaké vědní disciplíny mohou být zapojeny do řešení projektů společenských a humanitních věd?

Klíčové sdělení

Skupinové diskuse zdůrazňují potřebu komunikace napříč mezi vědními obory bez ohledu jejich příslušnosti ke společenským nebo humanitním vědám nebo uměnovědám, neboť teprve ve spolupráci a v interdisciplinárních projektech mohou některé obory plně dojít k aplikačnímu využití potenciálu jednotlivých oborů. Ze závěrů vyplynula nutnost podrobnější diverzifikace vědních oborů, aby mohlo dojít k jejich cílenému vybízení k účasti inovačních aktivitách potenciálně podpořených programem OMEGA. Zároveň diskusní platformy upozorňují na to, že fragmentace může být v jistých ohledech kontraproduktivní, neboť inovační potenciál může být přečerpáván ve spojení v širším oborovém kontextu.

Skupinové diskuse upozorňují, že problémem některých věd (např. lingvistických věd) je, že jejich podpora spadá pod určitý resort přesto, že mají šanci přispět skoro ve všech vědních oborech a oblastech v gescích ostatních resortů. Skupinové diskuse dále zdůrazňují potřebu komunikace mezi vědními obory, neboť teprve ve spolupráci a v interdisciplinárních projektech mohou některé obory plně dojít k aplikačnímu využití potenciálu jednotlivých oborů.

Ze závěrů vyplynula nutnost podrobnější diverzifikace vědních oborů, aby mohlo dojít k jejich cílenému vybízení k účasti inovačních aktivitách potenciálně podpořených programem OMEGA. Zároveň diskusní platformy upozorňují na to, že fragmentace může být v jistých ohledech kontraproduktivní, neboť inovační potenciál může být přečerpáván jedině ve spojení v širším oborovém kontextu.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

2.3 Výstupy k Efektivitě programu

2.3.1 DÍLČÍ OTÁZKA 6: Je metoda výběru projektů efektivní?

→ **Otázka: Jaké aspekty je nutné mít na paměti při hodnocení návrhů výzkumných projektů společenských a humanitních věd?**

Klíčová otázka

Jaké aspekty je nutné mít na paměti při hodnocení návrhů výzkumných projektů společenských a humanitních věd?

Klíčové sdělení

Diskusní platformy konstatují, že i současné zaměření programu je komplexní a nabízí škálu různých projektů za využití různých výzkumných metod. Proto by kritéria projektu měla být přizpůsobena jejich typům a zaměření. V tomto kontextu je nutné úzce spolupracovat s hodnotiteli návrhů projektů. Návrh projektu musí reflektovat téma, rozsah a typ výzkumného projektu, je proto vhodné vyhlášovat veřejné soutěže tematicky ucelené.

Skupinové diskuse potvrzují, že vzhledem k šíři zaměření programu OMEGA není snadné zvolit obecně platná hodnotící kritéria. Kritéria hodnocení projektu jsou vždy přizpůsobena jednotlivým prioritním oblastem dle zaměření a typu žádoucích projektů. Daleko větší důraz než doposud by měl být kladen na implementaci a šíření výstupů projektu pro maximalizaci dopadů a účinků programu. Projekty aplikovaného výzkumu by měly být poskytovatelem podpory (TA ČR) nebo externími posuzovateli pečlivě kvalitativně hodnoceny co do splnění svých cílů. V tomto se aplikovaný výzkum liší od základního, protože v základním výzkumu je možné část hodnocení založit peer-review procesu, který je podmínkou publikace výsledku a na prestiži časopisu nebo nakladatelství, které výsledky otiskne. V aplikovaném výzkumu takovýto vnitřní systém evaluace není (ne každá cílová populace či instituce musí nutně ocenit výsledek).

Bylo doporučeno, aby celý systém hodnocení včetně bodové hodnoty jednotlivých kritérií byly zveřejněny při vyhlášení příslušné veřejné soutěže. Dále bylo doporučeno, aby případné kritérium „dlouhodobost spolupráce partnerů na projektu“ nebylo přečeňováno, neboť znevýhodňuje vznik nových partnerství.

Daleko větší důraz než doposud by měl být kladen na implementaci a šíření výstupů projektu pro maximalizaci dopadů a účinků programu. Jako společná kritéria pro všechny tematické oblasti bylo identifikováno šest bodově hodnocených kritérií.

evropský
sociální
fond v ČR

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

2.3.2 DÍLČÍ OTÁZKA 8: Jsou množství a typy uznávaných výsledků vyhovující?

→ **Otázka: Jsou současné typy uznávaných výstupů/výsledků metodiky RIV pro společenské a humanitní vědy vyhovující a pokud ne, jak je změnit?**

Klíčová otázka

Jsou současné typy uznávaných výstupů/výsledků metodiky RIV pro společenské a humanitní vědy vyhovující a pokud ne, jak je změnit?

Klíčové sdělení

Současné definice a výčet výsledků aplikovaného výzkumu dle metodiky RIV se zdá být pro přečerpání inovačního potenciálu společenských a humanitních věd jako nevyhovující, mnohdy k dosažení cíle programu i kontraproduktivní. Účastníci skupinových diskusí se shodují, že výsledky/výstupy programu OMEGA by měly mít především vazbu na dopad, ne na formální splnění definice výsledku dle metodiky RIV. Zůstává-li dle současné legislativy nutné dosahovat výsledků definovaných v metodice RIV, mělo by se spektrum uznávaných výsledků rozšířit o publikační (články, kapitoly, knihy) a diseminační výsledky (konference, workshopy, výstavy). To bylo odůvodněno jejich snazším rozšiřováním (aplikací) k uživatelům výstupů výzkumu a tím i maximalizaci dopadu výzkumu do společnosti. Uznávány by měly být i dokumenty koncepční povahy (H_{konc}), výzkumné zprávy bez nutnosti utajení, průmyslové vzory (pro zapojení výtvarných oborů – designu) a patenty (především jako výsledek multidisciplinárního výzkumu). Současné definice výsledků typu N_{met} (certifikovaná metodika) a N_{map} (odborné mapy) nepřispívají k naplnění hlavního cíle programu a je nutné je redefinovat. V případě orientace na výsledek dle metodiky RIV stoupá důležitost diseminačního plánu projektu a podpory a kontroly ze strany poskytovatele (TA ČR) při správě podpořeného projektu.

V rámci skupinových diskusí zazněly výzvy, aby se výsledky programu OMEGA nepodřizovaly metodice RIV, neboť tento rejstřík může významným způsobem podvazovat inovační potenciál společenských a humanitních věd. Aby bylo prostředků státního rozpočtu určených na podporu aplikovaného výzkumu společenských a humanitních věd využito pokud možno co nejefektivněji, bylo by vhodné doplnit hodnocení dosažení určitého výsledku dle metodiky RIV o hodnocení potřebnosti a úspěšnosti projektu pro společnost na základě jeho plánovaných a posléze skutečných dopadů.

Většina účastníků skupinových diskusí je toho názoru, že je potřebné učinit korekce pro reflexi jejich definice i pro možnosti rozšíření uznávaných aplikovaných výsledků, tak, aby lépe vyhovovali potenciálu společenských a humanitních věd:

- **H_{konc} (Výsledky promítnuté do schválených strategických a koncepčních dokumentů VaVaI orgánů státní nebo veřejné správy)**

Je doporučeno, aby výsledek typu H_{koc} byl zařazen mezi bodované (uznávané) typy výsledků programu OMEGA a nevztahoval se pouze na „tvorbu specializovaných politik výzkumu, vývoje a inovací a

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

koncipování dlouhodobých programů výzkumu, vývoje a inovací“, ale vztahoval se na potřeby tvorby politik a koncepčních dokumentů celé státní správy a samosprávy, resp. veřejné správy.

- **N_{map} (Specializovaná mapa s odborným obsahem)**

Účastníky skupinových diskusí byly vyjádřeny pochybnosti nad tím, zda výsledek typu N_{map} (a N_{met}) má potenciál naplnit hlavní cíl programu („posílení výzkumných aktivit v oblasti aplikovaných společenských věd a uplatnění výsledků těchto aktivit pro zvýšení konkurenceschopnosti České republiky, zvýšení kvality života jejich obyvatel a vyvážený socio-ekonomický rozvoj Společnosti“) a zda má vůbec nějaký reálný dopad v praxi.

- **N_{met} (Certifikovaná metodika)**

Účastníky skupinových diskusí byly vyjádřeny pochybnosti rovněž nad výsledkem typu N_{met}. Stejně jako u výsledku N_{map} je pochybováno nad tím, zda má výsledek potenciál naplnit hlavní cíl programu („posílení výzkumných aktivit v oblasti aplikovaných společenských věd a uplatnění výsledků těchto aktivit pro zvýšení konkurenceschopnosti České republiky, zvýšení kvality života jejich obyvatel a vyvážený socio-ekonomický rozvoj Společnosti“) a zda má vůbec nějaký reálný dopad v praxi.

Aby výsledek typu N_{met} lépe vyhovoval společenským a humanitním oborům, bylo by dobré podrobit reflexi, zda jeho definici odpovídá tvorbě nových metod užívaných či potřebných pro změnu společenské reality (rámcí společenských a humanitních věd). Jako příklad byly zmíněny metody geofyzikálního výzkumu, metodické pomůcky pro práci s obecněním – výchova k divácké percepci. Účastníci se shodují, že je potřeba lépe definovat účel a cíl certifikovaných metodik. Metodiku nejen vyvinout a certifikovat, ale také reálně aplikovat a prokázat tím její užitečnost.

- **B (Odborná kniha)**
- **J (Recenzovaný odborný článek)**
- **C (Kapitola v odborné knize)**
- **D (Článek ve sborníku)**

Z skupinových diskusí vyplývá, že výsledek vhodný pro časopisy, články, knihy a další publikace by neměly být vyřazeny z bodovaných výsledků projektů společenských a humanitních věd, a to pro jejich snazší šíření do společnosti a tím zvyšování aplikace výstupu a podpoře jeho dopadů.

Bylo by účelné rozšířit množinu uznatelných výsledků na novinové články a články v časopisech (neodborný tisk), učebnice a další učební materiály, které zvyšují úroveň znalostí ve společnosti.

- **A (Audiovizuální tvorba)**
- **R (Software)**

Mělo by dojít k redefinici a explicitnímu zmínění všech typů výstupů, které by mohly být zařazeny do výše uvedených kategorií, jako např. online aplikace, online didaktická pomůcka, webové aplikace, prezentace na You Tube (nová média a sociální sítě) apod. Pokud by nebylo možné výše uvedené

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

kategorie uznávat v rámci výsledku typu A nebo R, mělo by dojít k definici nové kategorie. Mělo by dojít k upřesnění, co tato kategorie všechno obsahuje a zda nemůže dojít k duplicitám mezi výsledky A a R.

- **M (Uspořádání konference)**
- **W (Uspořádání workshopu)**
- **E (Uspořádání výstavy)**

Je považováno za důležitý bod – možná s nějakou hranicí, jako např. minimální počet účastníku apod. – protože např. konference hrají velmi důležitou roli při propagaci, zvyšování povědomí o aktuálních a nových tématech a jsou příležitostí pro navazování kontaktů a síťování.

- **V_{souhrn} (Souhrnná výzkumná zpráva)**

Bylo uvedeno, že stěžejním výsledkem v nové metodice RIV je výzkumná zpráva (bez nutnosti utajení), neboť v rámci SHV výzkumu jsou výzkumné zprávy typickými výsledky. Program OMEGA by měl nově tento výsledek uznávat. Dále bylo uvedeno, že mezi zprávami jsou velké rozdíly a bylo by vhodné rozlišovat, co by mělo být uznáváno jako výzkumná zpráva a co již ne. Rovněž i zástupci resortů by uvítali zařazení výzkumné zpráva bez podmínky tajnosti jakožto uznávaného výsledku aplikovaného výzkumu společenských a humanitních věd do programu OMEGA.

- **F_{prům} (Průmyslový vzor)**

Protože jde o designéřská řešení, tj. vizuálně vnímatelnou vlastnost výrobku, nikoliv např. o jeho technickou nebo konstrukční podstatu, mohou být tímto typem výstupu (resp. výsledku) oslovené uměnovědné či výtvarné obory, které jsou nedílnou součástí společenských a humanitních věd. Diskutující zmiňují, že pro design i volnou tvorbu je důležitá možnost uplatnit se na poli aplikovaného výzkumu, hlavně pro obory jako je produktový a průmyslový design. Byly sděleny i zahraniční příklady, že i grafický design či tvorba interiérů může být "aplikovaný výzkum". Bylo doplněno, že nejen funkční, ale i esteticky zajímavý výrobní nástroj či pomůcka nutně ovlivňuje samu práci s ním a práci na vykonávaných úkonech.

→ **Otázka: Jaké další typy výstupů/výsledků jsou pro společenské a humanitní vědy typické?**

Klíčová otázka

Jaké další typy výstupů/výsledků jsou pro společenské a humanitní vědy typické?

Klíčové sdělení

Výstupy (resp. výsledky) aplikovaného výzkumu společenských a humanitních věd mohou mít i jiný charakter, než je definován v metodice RIV. Celospolečenský potenciál aplikovaného výzkumu společenských a humanitních věd, resp. uměnověd, může být podvazován nutností dosáhnout předem definovaného výsledku (resp. výstupu) z metodiky RIV. Aby mohlo dojít k plné podpoře čerpání

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

inovačního potenciálu společenskovedního a humanitního výzkumu za současné nutnosti dosáhnout nejméně jednoho výsledku definovaného v metodice RIV by bylo dobré, aby došlo ke změně definic jednotlivých výsledků RIV a k rozšíření tohoto rejstříku o výsledky typické pro společenské a humanitní vědy, resp. uměnovědy. Jako výsledek aplikovaného výzkumu podávaného společenskými a humanitními vědami, resp. uměnovědami by mělo být uznáno specifické a prokazatelné zlepšení kvality života veřejnosti nebo její části, které mělo základ v aplikaci již existujících vědeckých poznatků. To si žádá užší propojení poskytovatelů podpory v ČR a koordinaci jejich strategického směřování v podpoře společenských a humanitních věd.

Bylo zopakováno, že společenskovední výzkum má za úkol zvýšit kvalitu života obyvatel a vyvážený socioekonomický rozvoj společnosti tzn., že výsledky se musí dostat co nejvíce k samotným uživatelům. Jinými slovy, jako výsledek aplikovaného výzkumu by mělo být uznáno specifické a prokazatelné zlepšení kvality života veřejnosti nebo její části, které mělo základ v aplikaci již existujících vědeckých poznatků.

Je potřeba zaměřit síly na dosažení cíle projektu, než věnovat úsilí na naplnění definice konkrétního výstupu/výsledku projektu. Z tohoto důvodu se doporučuje spíše než o „aplikovaném“ výzkumu společenských a humanitních věd hovořit o „inovačním potenciálu výzkumu předávaného společnosti skrze výzkumné aktivity společenských a humanitních věd“, či za účasti těchto vědních disciplín v rámci interdisciplinárních výzkumných projektů.

Na skupinových diskusích opakovaně zaznělo, že u řady uznávaných výsledků metodikou RIV je problematické změřit jejich skutečný dopad, tj. aplikační potenciál (např. kolik relevantních aktérů využívá certifikovanou metodiku nebo si přečetlo určitý odborný článek). Účastník skupinové diskuse je toho názoru, že dopady lze lépe měřit např. u výsledků typu „didaktická pomůcka“ nebo „architektonická studie“ (kolik organizací využívá didaktickou pomůcku, architektonickou studii atp.), které ovšem nejsou v metodice RIV explicitně definovány.

Na skupinových diskusích opakovaně zaznělo, že ne všechny typy uznávaných výsledků metodikou RIV mohou přenést inovační potenciál společenských a humanitních věd do společnosti. Např. lingvistické vědy mají velký potenciál zkvalitnit život, ale nabízené výsledky nejsou pro tyto vědy typické. Bylo poznamenáno, že i další společenskovední a humanitní obory se do výzkumných aktivit nezapojují, protože jsou limitovány stanovenými uznávanými typy výsledků v metodice RIV. Tím se může česká společnost připravit o jejich část inovačního potenciálu. Mělo by se apelovat na vytvoření např. nových kategorií, použitelných právě v oblasti společenskovedního výzkumu.

Na skupinových diskusích zazněl návrh, aby došlo k propojení metodiky RIV a RUV (Registr uměleckých výstupů), podobně, jako je praxe např. ve Velké Británii. Zástupci z řad RUV by uvítali snahu o propojení těchto rejstříků, především pro možnost uplatňování výsledků RUV pro komerční subjekty. Diskutující je toho názoru, že tím by se přínos společenských a humanitních věd, resp. uměnověd pro českou společnost zvýšil. Autoři evaluace považují za vhodné na tomto místě uvést stručný popis těchto rejstříků:

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

- Rejstřík informací o výsledcích = RIV je jednou z částí (datovou oblastí) informačního systému výzkumu, experimentální vývoje a inovací (IS VaV), ve které jsou shromažďovány informace o výsledcích projektů výzkumu a vývoje a výzkumných záměrů podporovaných z veřejných prostředků. Databáze RIV slouží jak pro účely hodnocení výsledků účelově a institucionálně podporovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací a pro informování vědecké a ostatní veřejnosti o výsledcích výzkumu, experimentálního vývoje a inovací podporované z veřejných prostředků, tak poskytovatelům k získávání informací o tom, jak aktivní jsou řešitelé projektů, které poskytovatelé financují
- Registr uměleckých výkonů = RUV je systém zařazující umělecký výstup do tří kategorií dle významu (A,B,C,D) dle velikosti (K,L,M), dle ohlasu (X,Y,Z). Váhy kombinací dle Saatyho metody zpracoval tým přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého v Olomouci; vznikla metoda poměrování a hodnocení uměleckých děl při vědomí relativnosti uměleckých soudů; ukazatel kvality je dle bodů RUV stanovován MŠMT.

Protože v rámci podpory společenských a humanitních, resp. uměnověd může docházet k prolínání s komplementárním programem NAKI (či NAKI II) navrhuji diskutující zahrnout do debaty o aktivaci a přečerpání inovačního potenciálu těchto oborů i Ministerstvo kultury, resp. zabývat se zamezeními duplicitního financování výzkumných projektů.

Jako hlavní nebo dílčí výstupy výzkumných aktivit společenských a humanitních věd, resp. uměnověd – které zároveň vedou ke snazšímu dosažení cíle společenskovedního projektu a k maximalizaci jeho dopadů – navrhuji účastníci skupinových diskusí tyto typy výstupů:

- **Psychodiagnostická metoda**

V rámci zaměření společenských a humanitních věd přímo na člověka a kvalitu jeho duševního života bylo doporučeno, aby se za výstup výzkumného projektu považovala i psychodiagnostická metoda. Ta může být jak klinická tak testová. Testové metody jsou založeny na standardizovaném měření za využití psychometrických a statistických postupů a nástrojů. Klinické metody jsou více náchylné na zkreslení a zaměřují se na individuální odlišnosti a zvláštnosti. Tím umožňují lépe poznat konkrétní případ.

- **Didaktická metoda**

Zazněl názor, že vývoj nových učebních metod v kontextu měnících se potřeb společnosti je dalším přínosem společenských a humanitních věd společnosti. Jako příklad byly uvedeny nové učebnice, skripta, obsahy seminářů, masterclass, soutěží, metod hry na nástroje apod.

- **Didaktická pomůcka**

Diskutující jsou i toho názoru, že nové učební metody by měly jít ruku v ruce s moderními didaktickými pomůckami. Jako příklad byla zmíněna didaktika dějepisu jako jeden z příkladů aplikované vědy. Ve spolupráci se sociology byl proveden výzkum, jak učební metody v ČR fungují, ale nebyla možnost výstup projektu uplatnit dle metodiky RIV. Ať už se jedná o učebnice, webové

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

aplikace-př. herní simulace, aj. Výsledky, které jsou v souladu s vzdělávacími trendy tedy není možné uplatnit. Dodal, že aplikaci ve SHV se rozumí různě. V. Kváča souhlasil, že to, jak a prostřednictvím čeho se bude učit, je dobrý příklad aplikace vědy.

- **aplikace ICT (herní simulace a тренаžéry, PC hra)**

V rámci nových didaktických metod – ale nejen jich – byl na diskusních panelech identifikován další výstup, kterého dosahují společenské a humanitní obory: online aplikace, online didaktická pomůcka, herní simulace a тренаžéry, webové aplikace apod. Pokud by nebylo možné výše uvedené kategorie uznávat v rámci výsledku typu A nebo R, mělo by dojít k definici nové kategorie.

- **Mapovací/ plánovací studie**

Dle diskutujícího je jedním z nejvýznamnějších faktorů utváření prostředí a porozumění tomuto prostředí, Do popředí se tak dostávají obory související s navrhováním (krajinným, urbánním/územně plánovacím, architektonickým, konstrukčním, designérským) jakožto předpokladu vědomé správy prostředí. Taková správa prostředí je schopna řešit zásadní kolize, které nastávají v souvislosti s prudce nastupujícími inovacemi technologickými, krajinnými či sociálními (kolize mezi přírodně krajinným a urbánním, kolize mezi kulturním dědictvím a novou architekturou a urbanismem). Jedná se o kolize zásadně proměňujícími a ovlivňujícími kvalitu přírodně-krajinného, urbánního a architektonického prostředí jakožto činitele významně dopadajícího na kvalitu života, ekonomickou výkonnost a sociální soudržnost. Mapovací a plánovací studie přispívají atraktivnímu prostředí pro život v důsledku estetiky veřejného prostoru nebo kulturně atraktivních lokalit. Takové prostředí pak udržuje a alokuje lidský a další kapitál a má tak vliv na socio-ekonomický rozvoj.

Plánování, ale i urbanistická, architektonická, umělecká atd. studie potřebuje poznatky ze sociologického průzkumu a mapování prostředí (kulturní aktivity v regionech, v ČR, v zahraničí, participace studentů a pedagogů u místních aktivit apod.). Mapovací a plánovací studie napomáhá využití, tedy aplikaci nově získaných poznatků.

- **Vnímatelné vlastnosti produktu**

Diskutující navazuje na definice $F_{\text{prům}}$ – průmyslového vzoru, která praví, že jde o designérská řešení, tj. o „vizuálně vnímatelnou vlastnost výrobku, nikoliv např. o jeho technickou nebo konstrukční podstatu“. Této definici tak odpovídá i např. scénář pro TV nebo divadelní hra, tvorba v uměleckých souborech lidí s postiženími aj., neboť ty mají také „vizuálně vnímatelnou vlastnost“ produktu, kromě toho také verbální sdělení a tedy navíc i „sluchovou vnímatelnou vlastnost produktu“.

- **Světelný a zvukový design**

Výzkum této oblasti se věnuje se uměleckým i technickým aspektům tvorby světelného nebo zvukového designu pro divadlo, koncerty, výstavy a jiné živé akce. Kombinuje praktické vědomosti s estetickými a teoretickými exkurzy. Zahrnuje vývoj od prvního nápadu přes konkrétnější představy,

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

plánování a sestavování světelného nebo zvukového parku až po veřejné uvedení, to vše v kombinaci s vývojem a využívání nových technologií.

- **Dílo, umělecký výstup**

Diskutující poznamenávají, že nositelem inovace (ve smyslu ekonomické aplikovatelnosti) může být i umělecké dílo jako takové prostřednictvím uplatnění umělecké invence. Ať už přímo (čím je dílo invenčnější, tím je o něj větší zájem a má ekonomický potenciál, který může být nevyužitelný vzhledem k charakteru investovaných veřejných statků) nebo formou multiplikací.

Uměnovědy – tedy např. divadelní, taneční a rozhlasové umění – jsou do značné míry též samy o sobě aplikovaným výzkumem a stávají se čím dál tím více interdisciplinárními, neboť umělci jsou stále lépe vybaveni pro utváření a rozšiřování nových znalostí ve svých oborech s dopadem do veřejného života.

Diskutující dodávají, že různé disciplíny v oblasti umění rozvíjejí své vlastní metody výzkumu a že se tento typ výzkumu postupně stává interdisciplinárním. Dále bylo podotčeno, že výzkum v oblasti uměnověd může být proveden např. jako součást samostatné vědomé strategie, jejímž účelem je nějaké zjištění, provedení šetření, pokládání otázek a vykonání průzkumu, který se týká některého z aspektů našeho světa.

V redukujícím pojetí aplikovaného výzkumu v oblasti uměnověd můžeme dle diskutujících uvažovat o společenském kontextu např. scénických umění – divadlo jako společenská interakce, umělecko-sociální experiment, divadlo ve společenské akci. Dalším typickým výstupem s uměleckého rozsahu může být např. krajinná, urbánní či architektonická studie, urbanistická studie nebo projekt, aplikovaný design, artefakt, projekty místně specifického umění aj.

Umělecký výstup může být nositelem inovace i v rámci sociálních experimentů, divadla v sociální akci, projektů Site specific, Performance projektů, nebo v kombinace nových médií apod.

Za umělecký výstup lze považovat i např. autorskou reflexi umělecké tvorby, postupu tvůrčích metod, dramaturgických koncepcí. analytický výzkum pro přípravu realizace uměleckého díla, kritická analytická reflexe umělecké tvorby (realizací a dopadů) včetně autorská reflexe umělecké tvorby, postupu tvůrčích metod, dramaturgických koncepcí.

- **Studie proveditelnosti**

Studii proveditelnosti rozumějí účastníci skupinových diskusí hodnocení a analýzu potenciálu projektu, které mají za cíl podpořit proces rozhodování tím, že objektivně a racionálně zjistí silné a slabé stránky projektu, jeho příležitosti a hrozby a určí zdroje potřebné pro jeho uskutečnění, jakož i jeho vyhlídky na úspěch, jako např. evaluační studie. (např. pro oblast kulturních politik a realizaci nových programů podpory kultury a umění na úrovni veřejné správy; pro realizaci společných projektů s výrobní sférou (oblast využití technologií v umění, zakládání start-upů v oblasti kulturních a kreativních odvětví apod.).

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

- **Evaluační studie**

Pro společenské a humanitní vědy je dle účastníka skupinové diskuse typická i oblast evaluací. Výstup by měl formu evaluační zprávy, což nyní není uznatelným výsledkem metodiky RIV. Diskutoval se vědecký přínos evaluační zprávy a bylo ujasněno, že se jedná především o evaluaci dokumentů, politik a záměrů, které jsou přínosem pro společnost (evidence-based). Přidaná hodnota v oblasti evaluací postavených na vývoji dat je spatřována i v predikci v dané evaluované oblasti (nezávislá evidence-based policy). Též je potřeba hodnocení dopadu, jak na implementaci politik společnost reaguje.

Dle dalších diskutujících evaluace veřejných politik, je-li prováděna kvalitně, má bezesporu rysy aplikovaného výzkumu v oblasti společenských věd. Určitým problémem je poměrně roztržštěný význam pojmu. Např. všechny evaluace realizované na základě tohoto metodického pokynu (<http://www.s-f.cz/cs/Fondy-EU/Kohezni-politika-EU/Metodicke-pokyny/Metodika-evaluaci>), by měly parametry splňovat. Existují však i další evaluace, zvláště v oblasti rozvojové spolupráce, které by sem mohli spadat. Možnost podpory evaluací z programu OMEGA by dle diskutujícího mohlo výrazně napomoci rozvoji evaluační kultury v ČR, v oblasti fondů by bylo možné vedle evaluací financovaných z technické pomoci jednotlivých programů realizovat i finančně nezávislé evaluace z Omegy, ale především by toto otevřelo dveře pro evaluace národních politik.

- **start up/spin off**

Výstupy výzkumných projektů mohou rovněž vést k založení podniku, a to především ve spojení multioborových témat. Diskutující se shodují, že výsledek typu „start up/spin off“ by měl být i součástí metodiky RIV.

- **Datové struktury a datové soubory**

Bylo navrženo, aby novým uznávaným výstupem SHV mohly být i data, resp. datové struktury, a to klasické i speciální. Data jsou jeden z bodů, které by do návrhu uznatelných výsledků TA ČR zařadil a je chybou, a zazněl názor, že v metodice RIV nejsou. Data jsou nezbytná pro evidence-based policy a otevřel otázku nepřístupnosti dat, jejich sdílení a to, že data v mezinárodním srovnání chybí. Byl zmíněn projekt CEF a dále, že databáze již existují, pouze se nevyužívají a nejsou všem přístupné, což je viděno jako bod k rozvoji. Byla zdůrazněna i nutnost sběru dat i o lidských potřebách, které jsou dle něj dnes předjímany bez ověření. O data je velký zájem i v rámci rozvoje měst, která nejsou schopna si je samy obstarat – př. průzkum využití volného času v Praze. Města za ně platí soukromým společnostem a výsledky nejsou dostatečné. Bylo doplněno, že jednorázové výzkumy pokaždé s jinou metodikou jsou problémem.

Výstup typu datová struktura ale nezasáhne všechny společenské a humanitní obory, neboť např. v psychologii není možné některá data zpřístupňovat. V oboru psychologie existují typické aplikované výstupy jako tvorba testů a diagnostických metod, na nichž je nejdražší sběr dat, ale zároveň je to to nejcennější pro další použití.

evropský
sociální
fond v ČR

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Datové soubory mohou být využívány dalšími sociálními vědci, kteří se shodnou nad jejich potřebnost. V určitých oblastech chybí data o stavu, vývoji a je obtížné najít cestu, jak je financovat. Rovněž chybí data pro mezinárodní srovnání. Shromáždění a zveřejnění datových zdrojů je velmi důležité pro navazující výzkumy. Ke zvážení je povinnost zveřejnění na základě principů open-data. Viz např. <http://lapsi-project.eu/>

Další diskutující byl toho názoru, že databáze již existují, pouze se nevyužívají a nejsou všem přístupné, což vidí jako bod k rozvoji. Jednorázové výzkumy pokaždé s jinou metodikou jsou problémem.

- **Algoritmus**

Stejně tak bylo navrženo doplnit i uznatelnost vytvořených algoritmů. Jako příklad byla uvedeno to, že velká data jsou považována za nové nerostné bohatství 21. století. Pro využití jejich plného potenciálu je klíčový vývoj nových algoritmů v jednotlivých oblastech, včetně automatického zpracování textů a jazyka v rámci obrovských datových setů.

- **Prototyp hardware**

Společenské a humanitní vědy mohou přinášet i výstupy v podobě hardwaru. Jako příklad byly uvedeny pokročilé koncové zařízení pro ovládání a správu digitálního obsahu (včetně vzdělávacího) šířeného v rámci moderních digitálních platform nebo prostřednictvím televizního přístroje propojeného s internetem.

2.3.3 DÍLČÍ OTÁZKA 9: Přispívá program OMEGA k propojování výzkumných organizací s uživateli výstupů?

→ Otázka: Kdo jsou uživatelé výstupů společenských a humanitních věd?

Klíčová otázka

Kdo jsou uživatelé výstupů společenských a humanitních věd?

Klíčové sdělení

Dle diskutujících patří mezi uživatele nejen ministerstva, ale i další orgány státní správy a samosprávy a další neziskové organizace. Vedle institucionálního typu uživatelů je nutné vidět jako aplikační sféru samotnou společnost, resp. její určité segmenty (mladé lidi, seniory, tělesně znevýhodněné, ženy, publikum v kulturních zařízeních, cizince, občany, LGBT komunitu, sociálně vyloučené skupiny, pacienty, drogově závislé apod.). Orientace na neziskové organizace byla odůvodněna tím, že mají nejbližší k těmto uživatelům výstupů společenských a humanitních věd – tedy k určitému segmentu společnosti. V této souvislosti diskutující zdůrazňují, že až prostřednictvím společenské objednávky uživatelů výstupů dochází k dosažení cílů programu.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Při skupinových diskusích několikrát zazněla potřeba definice cílových skupin programu, a to nejen žadatelů ale i uživatelů výstupu. Závěry kulatých stolů tak poukazují na potřebu propojení výzkumných organizací/oborů společenských a humanitních věd s aplikační sférou, a to obdobně jako je tomu u průmyslového výzkumu. Dle diskutujících patří mezi uživatele nejen ministerstva, příp. územně samosprávné celky, ale i další orgány státní správy a samosprávy a další neziskové organizace. Vedle institucionálního typu uživatelů je nutné vidět jako aplikační sféru samotnou společnost, resp. její určité segmenty (mladé lidi, seniory, budoucí i současné účastníky sociálního systému, zaměstnance, tělesně znevýhodněné, ženy, publikum v kulturních zařízeních, cizince, občany, LGBT komunitu, sociálně vyloučené skupiny, pacienty, drogově závislé apod.). Orientace i na neziskové organizace byla odůvodněna tím, že mají nejbližší k těmto uživatelům výstupů společenských projektů – tedy k určitému segmentu společnosti. Tím je zajištěna jak potřebnost společenského nebo humanitního výzkumu na základě podnětů z praxe, tak jeho uplatnění (aplikace) a umožnění maximalizace dopadu výzkumného projektu. V této souvislosti diskutující zdůrazňují, že až prostřednictvím uživatelů výstupů dochází k dosažení cílů programu.

Uživatelé výstupů výzkumných projektů společenských a humanitních věd mohou organizace státní správy, neziskové nstátní organizace, resp. organizace veřejného i soukromého sektoru a veškeré segmenty společnosti či jejich institucionalizovaní zástupci:

- **Podniky**
 - **Velké podniky**
 - **Střední podniky**
 - **Malé podniky**
 - **Mikropodniky (živnosti, včetně řemesel)**
- **Výzkumné organizace univerzitního i neuniverzitního typu**
- **Podnikatelské inkubátory a akcelerátory**
- **Vědeckotechnické parky**
- **Vzdělávací zařízení**
- **Školské právnické osoby**
- **Kulturní zařízení**
- **Zdravotnická a sociální zařízení**
- **Organizační složky státu**
 - **Resorty**
 - **Odborné útvary resortů**
 - **Úřady**
- **Oborové svazy a komory**
- **Rozvojové agentury**
- **Náboženské organizace/ církevní právnické osoby**
- **Obecně prospěšné společnosti**

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

- Nadace
- Obce a kraje
- Spolky
- Občanská sdružení
- Zájmové sdružení právnických osob
- Další instituce zřizované státem
- Další instituce zřízené územně samosprávnými celky
- Další nestátní neziskové organizace

→ Veškeré segmenty společnosti

Účastník kulatého stolu z řad resortů upozorňuje na fakt, že účast výše zmíněných uživatelů výzkumu v řešení projektu je – na rozdíl od podniků – nepřípustná. Z toho vyplývá nutnost hledání možností, jak takové organizace do výzkumných aktivit a užívání výstupů/výsledků projektu zapojit.

Účelová podpora programu OMEGA na aplikovaný výzkum a experimentální vývoj ve společenských a humanitních oborech je poskytována z veřejných prostředků, a jako taková musí prokázat hodnotu podporovaného výzkumu. V souvislosti s omezováním státních výdajů je kladen zvýšený důraz na prokázání ekonomických, sociálních a kulturních benefitů výzkumu financovaného z veřejných zdrojů a vzhledem k aplikovanému výzkumu to platí dvojnásob.

Pro podporu širších dopadů aplikovaného SHV podpořeného z veřejných prostředků je klíčové, aby byl do relevantních fází projektu zapojen tzv. aplikační garant, tedy subjekt nebo jeho vzorek z aplikační sféry společenských a humanitních věd. Aplikační garant vystupuje jako partner např. v raném přemýšlení o výzkumném záměru, při provádění společné rešerše domácí i zahraniční, mapování výzkumného tématu, plánování projektu, samotném provádění výzkumu, testování atd.

2.3.4 DÍLČÍ OTÁZKA 10: Je možné zvýšit aplikovatelnost výstupů a maximalizaci dopadů?

→ Otázka: Jakým způsobem zvýšit dopady výzkumných projektů společenských a humanitních věd?

Klíčová otázka

Jakým způsobem zvýšit dopady výzkumných projektů společenských a humanitních věd?

Klíčové sdělení

Společenskovední a humanitní obory tak vytvářejí sociální a ekonomické přínosy přímo i nepřímo. Účinkům programu by prospěly specifické projekty, které by se zaměřovaly na podporu inovačního ekosystému ve společenských a humanitních vědách resp. uměnovědách zaměřením na odpovídající infrastruktury pro výzkum orientovaný na uživatele (city lab, living lab), vývoj nových technologií pro

evropský
sociální
fond v ČR

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

sběr dat v kontextu nástupu mobilních platforem a sociálních sítí, podpora sdílení velkoobjemových dat a s tím spojená případná snaha o odstranění legislativních bariér, podpora platformy pro setkávání nabídky a poptávky po aplikovaném výzkumu, aktivity spojené s popularizací vědy a výzkumu nebo podpora výzkumných týmů schopných obstát v evropském prostoru. Stěžejní roli v maximalizaci dopadu výzkumného projektu mají i samotní žadatelé/řešitelé. Způsob dosahování cíle výzkumného záměru je důležitou součástí pro maximalizaci užítku z vynaložených zdrojů pro podporu SHV, což klade vyšší nároky na odborné hodnotící panely programu a manažery programu. Řešitelský tým je nutné motivovat k maximalizaci dopadu výzkumného projektu a k šíření výstupů výzkumu co možná nejširšímu publiku. I když je cílem výzkumného záměru zpoplatnění přístupu k jeho výstupům (ať už v elektronické či jiné formě), doporučuje se zvážit do jaké míry lze výstupy projektů skrze PR aktivity pro společnost využít.

Na skupinových diskusích bylo zdůrazněno, že socio-ekonomickými dopady se nerozumí jen dopady finanční, ale i další přímé či nepřímé výhody plynoucí pro obyvatele ČR ze společenskovedního a humanitního výzkumu. Diskutující jsou toho názoru, že především humanitní obory jsou podceňovány, proto by bylo vhodné zviditelnit přínosy humanitních oborů ke společenskému bohatství. Mělo by se zjistit, kdo může být uživatelem výstupů projektů, a vytvořit síť spolupracujících organizací. Je nutné věnovat se popularizaci vědy a výsledků aplikovaného výzkumu.

Skupinové diskuse přinesly návrh zabývat se analýzou a vytvořením vhodného ekosystému pro inovační aktivity společenských a humanitních věd, resp. uměnověd. Tomu by napomohla podpora možnosti pro přenesení výsledků do praxe lze skrze zařízení jako např. city lab nebo living labs. „Živoucí laboratoř“ je výzkumný koncept, v jehož středu se nalézá uživatel. Je to ekosystém založený na otevřených inovacích (open innovation) často působící v územním kontextu (např. město, aglomerace, region). V rámci tohoto konceptu dochází k integraci výzkumných a inovačních procesů, často v rámci veřejného, soukromého a komunitního partnerství (public-private-people partnership). V rámci tohoto konceptu jsou využívány metody akčního výzkumu (cyklický výzkum s fázemi akce, vyhodnocení a reflexe s neustálým přizpůsobováním aktuální situaci) a další výzkumné metody zaměřené na uživatele (komunitní informatika, kontextuální design, participativní design, empatický design, emocionální design a další metody).

Dopady výzkumných projektů – a tím i účinků programu – by dle diskusních platforem mohly být zvýšeny i prostřednictvím specifických projektů, jako např.:

- Integrovaný projekt na sdílení dat pro potřeby společensko-vědních a humanitních výzkumů
- Podpora vzniku výzkumných týmů schopných obstát v evropském prostoru
- Podpora přípravy výzkumných projektů financovaných z Horizon 2020

Rovněž i výstupy technologicky zaměřených projektů, které vedou k posílení konkurenceschopnosti i rozvoji poznání v sociálně společenské oblasti, jsou pro podporu dopadů společenskovedního a humanitního výzkumu stěžejní:

- Rozvoj technologií pro výzkumy reagující na technologické změny (nástup mobilních platforem)

evropský
sociální
fond v ČR

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

- Technologie pro shromažďování dat přes mobily a tablet TAPI/TASI/SAPI (měření, dotazování)
- Technologie pro pasivní měření chování a zvyklostí respondentů za použití nově rozvíjejících se technologií v mobilech, tabletech atd.
- Vývoj výzkumných metod reagující na klesající ochotu k účasti v běžných výzkumech
 - kupř. Gamifikace a další interaktivní metody zvyšování návratnosti
 - metody řešící pokles response rate při náhodných adresních šetřeních
- Řešení vedoucí k efektivní správě výzkumu, analýzám a ve výsledku i výstupů výzkumu
 - Analytické softwary
 - Software pro CAPI/CAWI dotazování (dostupný např. i studentům a veřejným organizacím apod.)
 - Software na správu výzkumu a řízení procesů pro výzkum
- Výzkum sociálních sítí a jeho metodika
 - Měření aktivity a konzumace obsahů na sociálních sítích, vlivu na chování
 - Propojování poznatků a dat s off-line a tradičnímu výzkumy
- Teoretické výzkumné koncepty použitelné v komerčním výzkumu

Přidanou hodnotu by mohly mít také měkké doprovodné aktivity, jako např.:

- podpora setkávání nabídky a poptávky po aplikovaném výzkumu – na jedné straně, co jsou problémy, jaké problémy umí věda řešit, a na druhé straně, co za problémy řeší např. veřejná správa
- aktivní zapojení poskytovatele podpory (TA ČR) do lobbyingu na národní úrovni za dostupnost dat z existujících administrativních registrů pro výzkumné účely. V této oblasti existuje celá řada iniciativ na evropské úrovni, kterých je možné využít. (Viz <http://lapsi-project.eu/>). Obrovský potenciál má např. Česká správa sociálního zabezpečení a je prakticky nemožné je získat, byť v anonymizované podobě.

Stěžejní roli v maximalizaci dopadu výzkumného projektu mají samotní žadatelé – výzkumné týmy či organizace. Způsob šíření výstupů výzkumného záměru v implementačním plánu je důležitou součástí pro maximalizaci užítku z vynaložených zdrojů pro podporu SHV. Realizační tým je nutné motivovat k šíření výstupů výzkumu co možná nejširšímu publiku. I když je cílem výzkumného záměru zpoplatnění přístupu k jeho výstupům (ať už v elektronické či jiné formě), doporučuje se zvážit do jaké míry lze výstupy projektů pro společnost využít. Ze závěrů skupinových diskusí vyplývá, že v posouzení úplnosti a proveditelnosti implementačního plánu je zásadní pro šíření výstupů projektu a maximalizaci jeho užítku. To klade zvýšené nároky na členy odborných panelů a manažery programu OMEGA.

Je nutné aktivní zapojení výzkumných pracovníků do přemýšlení o prokázání hodnoty jejich výzkumu a pokud možno o způsobu zajištění jeho dlouhodobějšího dopadu.

V přemýšlení o možných dopadech může být užitečné zvážit potenciální uživatele výsledků výzkumu a doložit odpovědi v návrhu projektu na následující otázky:

evropský
sociální
fond v ČR

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

- Existují v rámci soukromého sektoru potenciální příjemci/uživatelé výstupů výzkumu?
- Existují tvůrci mezinárodních, národních či lokálních politik, kteří by z výzkumu mohli mít prospěch?
- Existují v rámci veřejného sektoru či sektoru služeb potenciální příjemci/uživatelé výstupů výzkumu (např. školy, zdravotnická zařízení, muzea, galerie, nadace)?
- Existují skupiny profesí (např. právní profese, architekti, lokální politici, sociální pracovníci, projektanti, archiváři, designéři, tvůrčí a výkonní umělci, učitelé aj.), kteří by z výzkumu mohli mít prospěch?
- Existují další příjemci/uživatelé výstupů výzkumu v rámci širší veřejnosti?

2.4 Shrnutí kapitoly

Ze závěrů kulatých stolů vyplývá, že v kontextu podpory inovačního potenciálu společenských a humanitních věd resp. uměnovědy **není možné dělit výzkum na základní a aplikovaný**. Dále je nutné hovořit o tzv. „inovovaných produktech“ namísto „inovovaných výrobcích“ a tuto dikci (překlad) prosadit do českého výzkumného prostoru a legislativy. Dále je nutné brát v úvahu **heterogenitu společenských a humanitních věd resp. uměnověd** a s tím související rozdílné výzkumné metody a postupy, jako např. research by design (jakákoliv řešení, při kterých je design podstatnou součástí výzkumného procesu), umělecký/kritický výzkum (sociálně-experimentální výzkum za pomoci umění v jeho živé podobě, umělecko-sociální experiment), analytický výzkum (Výzkum zaměřený na artefakt či tvůrčí metodu nebo koncepci) nebo consumer research, akční výzkum (cyklický výzkum s fázemi akce, vyhodnocení a reflexe s neustálým přizpůsobováním aktuální situaci pro změnu sociální reality) a další výzkumné metody zaměřené na uživatele (komunitní informatika, kontextuální design, participativní design, empatický design, emocionální design a další metody). Společenský a humanitní výzkum se stává stále více interdisciplinárním.

Společenské a humanitní vědy mohou přispět řešení dalších výzev stojících před českou společností, než dovoluje současné zaměření programu OMEGA. Ze závěrů skupinových diskusí vyplývá, že – aby program nadále přinášel maximální užitek české společnosti – je potřeba **buď vyvinout program zcela nový nebo přijmout komplexní tematické změny stávajícího programu** s důrazem na výzvy v kontextu 21. století. Závěry skupinových diskusí přináší výzvu, aby se evaluační tým dále zabýval zaměřením programu OMEGA na (1) naplňování **Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti**, (2) fenoménu tzv. **sociálních inovací** a (3) podporu kreativní ekonomiky, resp. **kulturní a kreativní odvětví**. (Podrobnější informace o výše zmíněných třech oblastech lze nalézt ve dokumentu Vyhodnocení rešerší). Změna by se měla dotknout i důrazu na podporu interdisciplinárních projektů včetně identifikace témat, která by využila konkurenční výhodu ČR. Je vhodné zachovat možnost žadatelům navrhnout vlastní výzkumné téma bez zařazení pod některý z explicitně stanovených cílů programu formou bottom up. Cíle programu musí zůstat komplementární k programu NAKI, resp. NAKI II. Cíle by měly být jak měřitelné, tak i neměřitelné, ale věcně vysvětlitelné.

evropský
sociální
fond v ČR

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Skupinové diskuse dále zdůrazňují potřebu komunikace napříč mezi vědními obory bez ohledu jejich příslušnosti ke společenským nebo humanitním vědám nebo uměnovědám, neboť teprve **ve spolupráci a v interdisciplinárních projektech** mohou některé obory plně dojít k aplikačnímu využití potenciálu jednotlivých oborů. Ze závěrů vyplynula nutnost podrobnější diverzifikace vědních oborů, aby mohlo dojít k jejich cílenému vybízení k účasti inovačních aktivitách potenciálně podpořených programem OMEGA. Zároveň diskusní platformy upozorňují na to, že fragmentace může být v jistých ohledech kontraproduktivní, neboť inovační potenciál může být přečerpáván jedině ve spojení v širším oborovém kontextu.

Diskusní platformy konstatují, že i současné zaměření programu je komplexní a nabízí škálu různých projektů za využití různých výzkumných metod. Proto by **kritéria hodnocení projektu měla být přizpůsobena** jejich typům a zaměření. V tomto kontextu je nutné úzce spolupracovat s hodnotiteli návrhů projektů. Návrh projektu musí reflektovat téma, rozsah a typ výzkumného projektu, je proto vhodné vyhlášovat veřejné soutěže tematicky ucelené. V návrhu projektu je nutné dbát na způsob uplatnění a šíření výstupu projektu.

Současné definice a výčet výsledků aplikovaného výzkumu dle **metodiky RIV** se zdá být pro přečerpání inovačního potenciálu společenských a humanitních věd **jako nevyhovující**, mnohdy k dosažení cíle programu i kontraproduktivní. Účastníci skupinových diskusí se shodují, že výsledky/výstupy programu OMEGA **by měly mít především vazbu na dopad**, ne na formální splnění definice výsledku dle metodiky RIV. Zůstává-li dle současné legislativy nutné dosahovat výsledků definovaných v metodice RIV, mělo by se spektrum uznávaných výsledků rozšířit o publikační (články, kapitoly, knihy) a diseminační výsledky (konference, workshopy, výstavy). To bylo odůvodněno jejich snazším rozšiřováním (aplikací) k uživatelům výstupů výzkumu a tím i maximalizaci dopadu výzkumu do společnosti. Uznávány by měly být i dokumenty koncepční povahy (Hkonc), výzkumné zprávy bez nutnosti utajení, průmyslové vzory (pro zapojení výtvarných oborů – designu) a patenty (především jako výsledek multidisciplinárního výzkumu). Současné definice výsledků typu N_{met} (certifikovaná metodika) a N_{map} (odborné mapy) nepřispívají k naplnění hlavního cíle programu a je nutné je redefinovat.

Výstupy (resp. výsledky) aplikovaného výzkumu společenských a humanitních věd mohou mít i **jiný charakter, než je definován v metodice RIV**. Celospolečenský potenciál aplikovaného výzkumu společenských a humanitních věd, resp. uměnověd, může být podvazován nutností dosáhnout předem definovaného výsledku (resp. výstupu) z metodiky RIV. Jako výsledek aplikovaného výzkumu podávaného společenskými a humanitními vědami, resp. uměnovědami by mělo být uznáno specifické a **prokazatelné zlepšení kvality života veřejnosti nebo její části**, které mělo základ v aplikaci již existujících vědeckých poznatků. To si žádá užší propojení a koordinaci poskytovatelů podpory v ČR.

Dle diskutujících patří mezi uživatele nejen ministerstva, ale i další orgány státní správy a samosprávy a další neziskové organizace. Vedle institucionálního typu uživatelů je nutné vidět jako aplikační sféru samotnou společnost, resp. její určité segmenty (mladé lidi, seniory, tělesně znevýhodněné, ženy, publikum v kulturních zařízeních, cizince, občany, LGBT komunitu, sociálně vyloučené skupiny, pacienty, drogově závislé apod.). Orientace na neziskové organizace byla odůvodněna tím, že mají

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

nejblíže k těmto uživatelům výstupů společenských projektů – tedy k určitému segmentu společnosti. V této souvislosti diskutující zdůrazňují, že až prostřednictvím společenské objednávky uživatelů výstupů dochází k dosažení cílů programu.

Společenskoverní a humanitní obory tak vytvářejí sociální a ekonomické **přínosy přímo i nepřímo**. Účinkům programu by prospěly specifické projekty, které by se zaměřovaly na **podporu inovačního ekosystému ve společenských a humanitních vědách resp. uměnovědách** zaměřením na odpovídající infrastruktury pro výzkum orientovaný na uživatele (city lab, living lab), vývoj nových technologií pro sběr dat v kontextu nástupu mobilních platforem a sociálních sítí, podpora sdílení velkoobjemových dat a s tím spojená případná snaha o odstranění legislativních bariér, podpora platformy pro setkávání nabídky a poptávky po aplikovaném výzkumu, aktivity spojené s popularizací vědy a výzkumu nebo podpora výzkumných týmů schopných obstát v evropském prostoru. Stěžejní roli v maximalizaci dopadu výzkumného projektu mají i samotní žadatelé/řešitelé. **Způsob dosahování cíle výzkumného záměru** je důležitou součástí pro maximalizaci užitku z vynaložených zdrojů pro podporu SHV, což klade vyšší nároky na odborné hodnotící panely programu a manažery programu. Řešitelský tým je nutné motivovat k maximalizaci dopadu výzkumného projektu a k šíření výstupů výzkumu co možná nejširšímu publiku. I když je cílem výzkumného záměru zpoplatnění přístupu k jeho výstupům (ať už v elektronické či jiné formě), doporučuje se zvážit do jaké míry lze výstupy projektů skrze PR aktivity pro společnost využít.